

DE IT-PROFESSIONELLES FAGBLAD

PROSA

PROSAbladet
Nr. 12 december 2005

Doug Engelbart
Mus og mænd

Adresse:

Ahlefeldtsgade 16, 1359 Kbh. K.
Tlf. 33 36 41 41, fax 33 91 90 44
PROSAbladets
postgiro: 6 58 08 90,
e-mail: prosabladet@prosa.dk

Ansvarshavende redaktør:

Thor Temte
tth@prosa.dk

Redaktionel medarbejder:

Signe Poppenbøll Hansen sph@prosa.dk

Udgivelsesdato og deadline:

Udkommer en gang hver måned,
undtagen juli måned.

Næste gang 25. januar

Deadline for artikler: **9. januar**

Læserbreve: **16. januar**

Redaktionsudvalg:

Michael Harly ØST formand, Jeanette Kroos SAS,
Troels Gade STAT, Bjørn West ØST, Lars Ravn-Larsen ØST, Frank Lerholt ØST.

Artikler:

Synspunkter, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse. Rubrikken „Synspunkt“ stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen.

Annoncer:

DG Media a/s
Telefon: 70 27 11 55
E-mail: epost@dgmedia.dk
Deadline for næste nummer:

Den 13. januar

Oplag:

Oplag 12.000

Teknisk produktion:

PROSA
Forside: Boel Ferem

Illustrationer:

Hvis ikke andet er angivet,
PROSAarkiv
Layout og sats: Palle Skramso
Tryk: KLS Grafisk Hus

Kontakt PROSA:

**For kontakt til PROSA, se navne og adresser på
bladets næstsidside**

Papir og produktion er godkendt til
Nordisk Miljømærkning

Et skridt i den rigtige retning

En af de små landvindinger ved sidste års overenskomstfornyelser på det private arbejdsmarked var etableringen af en løsning på løn under barselsproblematikken. Det resulterede tidligere på året i oprettelsen af en fælles barselsfond for medlemsorganisationerne under Dansk Arbejdsgiverforening. Denne løsning er med til at sikre, at det ikke er den enkelte virksomhed, der pålægges udgiften til en medarbejder, der skal på barsel, og arbejdspladser, med få eller ingen kvinder, kommer også til at bidrage til udgifterne ved barsel. Det store problem med denne løsning er, at den kun gælder for de overenskomstdækkede områder, og det har efterladt en stor gruppe lønmodtagere uden en garanti for, at der også her kommer en orden, der kan sikre dem løn under barsel. PROSA har gennem årene argumenteret for, at det ikke kun kunne overlades til arbejdsmarkedets parter at løse dette problem. Mange af vores medlemmer er ansat på arbejdspladser, hvor der ikke er overenskomst, og hvor arbejdsgiveren ikke er interesseret i at indgå overenskomster. Vi har derfor arbejdet for, at der følges op med lovgivning på området, således at alle sikres muligheden for løn under barsel, og dermed at der ikke sker en u hensigtsmæssig skævvridning af arbejdsmarkedet.

Alle omfattes af barselsfond

Det er derfor glædeligt, at et enigt Folketing står bag en lovgivning, der sikrer, at alle nu omfattes af en barselsfond, der indebærer en bedre dækning af arbejdsgiverens omkostninger ved at have medarbejdere på barsel. Den model Folketinget har vedtaget lægger sig tæt op af den model, som barselsfonden på det overenskomstdækkede arbejdsmarked benytter. Modellen er, at arbejdsgiveren indbetaler et bidrag pr. fuldtidsansat og kan herefter få dækket lønomkostningen for en medarbejder på barsel. Kompensationen dækker dog kun op til 142 kr. i timen og i 26 uger, så der er stadig ikke fuld dækning for arbejdsgiverens udgifter og heller ikke fuld løn under hele den barselsorlov, der lovgivningsmæssigt er ret til. Men der er med den nye lov taget et vigtigt skridt hen imod en bedre ligestilling, og med etableringen af barselsfonden, er det muligt at forbedre ordningen i de kommende år. Det er aftalt, at loven skal tages op til revision om tre år, netop fordi den ikke yder fuld kompensation til arbejdsgiveren, og dermed kan ramme skævt i forhold til nogle af højt lønsområderne.

Målet er fuld kompensation. Med den brede dækning af arbejdsmarkedet på dette område, bliver det også nemmere for virksomhederne at ansætte medarbejdere, som sandsynligvis skal på barsel i løbet af ansættelsen. Frygten for, at disse medarbejdere kommer til at koste dyrt for den enkelte virksomhed kan mindskes, og det er derfor med til at gavne ligestillingen fremover. Det er dog stadig PROSAs mål, at en fælles orden kommer til at omfatte fuld kompensation, således at den sidste rest af skævvridning fjernes. Det er et fælles anliggende, at der fortsat fødes børn, og det er derfor også et fælles anliggende at sikre forhold, der gør det attraktivt at få børn og som gør, at de, der får børn, ikke opfattes som en belastning på arbejdsmarkedet. Så selvom det er en glædelig nyhed her op mod jul, er der fortsat plads til forbedringer, og jeg vil opfordre både arbejdsmarkedets parter og Folketinget til fortsat at udbygge og forbedre vilkårene for børnefamilierne.

Jeg vil ønske jer alle en glædelig jul og et godt nytår.

P.S. Dette er mit sidste synspunkt, da jeg med årets udgang forlader PROSA for at søge nye udfordringer. Jeg vil gerne takke de medlemmer, som har læst mine synspunkter gennem årene og særligt dem, der også har reageret på indholdet.

Niels Bertelsen, næstformand

Kommunalreformens it-udfordringer

Kommunalreformen betyder forandringer i de sammenlagte kommuner og kalder på fokusering og harmonisering.

side 4-5

Mus og mænd

Doug Engelbart opfandt stort set alle de ingredienser, der indgår i den moderne computer. Han var på mange måder forud for sin tid - og ofte misforstået eller direkte latterliggjort.

side 15

- Midtvejsmødet 2005

Lørdag d. 19. november blev der for bare anden gang i PROSAs historie afholdt Midtvejsmøde. Dagens første timer handlede om globalisering og efter en sen frokost, var der forskellige workshops og en status på året der - næsten - er gået.

side 23

ANNONCE - DEADLINE

Næste nummer af PROSAbladet udkommer den 15. december.
Deadline for annoncer: **Den 13. januar** med morgenposten
DG Media a/s Studiestræde 5-7, 1455 København K
Telefon: 70 27 11 55 • Fax: 70 27 11 56 • e-mail: epost@dgmedia.dk

Synspunkt Et skridt i den rigtige retning	2
Kommunalreformens it-udfordringer	4
Den politiske kamp om Internettet	6
Informations- og pressefrihed under pres ved topmødet i Tunis	8
Det delikate ordvalg	10
Fagligt talt Pisk eller gulerod	11
... Og dette var Radioavisen redigeret af din søgemaskine	12
Mus og mænd	15
Oracle Express - en gratis Oracle	18
Kongres med fremsyn	21
- Midtvejsmødet 2005	23
Vi dør, hvis vi kun beskæftiger os med løn- og arbejdsvilkår	24
God anvendelse af it er en nødvendig forudsætning	25
Fremtidens fagforening	26
Flere overenskomster	26
- flere medlemmer!?	26
Krypteringsworkshop	26
Kompetence i udvikling - udvikling i kompetence	27
PROSAbladet i PROSA	27
Det der var, og det der kommer	28
Ung i PROSA?	29
De første 40 år blev fejret	30
Nyt kursussystem i PROSA	32
Løn - 6.955 kr. pr. md.	33
BOG-INFO	34
Kurser og foredrag	35
Virus fra det ydre rum	40

Kommunalreformens it-udfordringer

Kommunalreformen betyder forandringer i de sammenlagte kommuner og kalder på fokusering og harmonisering.

AF JOHN GØTZE, FREELANCEJOURNALIST

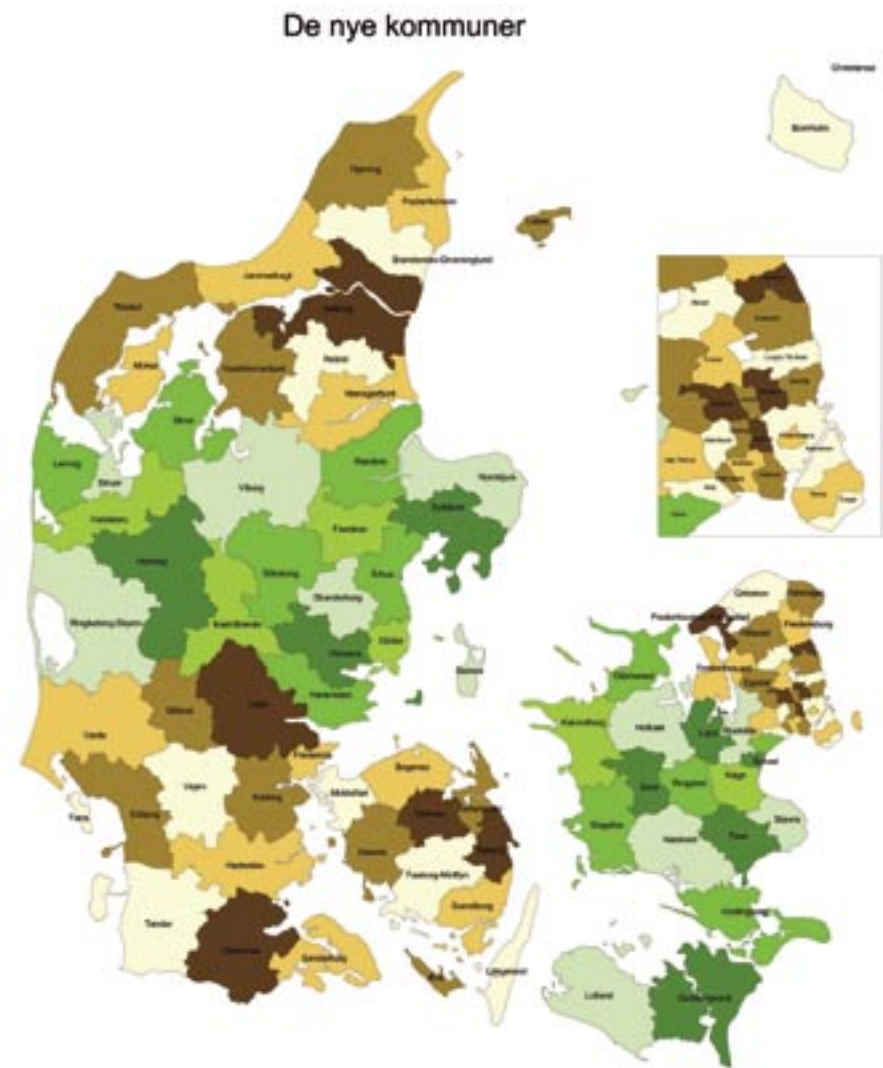
Kommunalreformen kaldes danmarkshistoriens største it-projekt. Kommunalreformen er selvfølgelig ikke „kun“ en it-udfordring, men der er efterhånden bred enighed om, at it er „en stor udfordring“, som KLs formand udtrykte det i sensommeren. Opgaven er it-mæssigt 10 gange så kompliceret som de store bankfusioner i 1980'erne, vurderer eksperter. Der er tale om milliardudgifter. Alene KMD skal konvertere it-systemer i 65 sammenlagte kommuner for 600 mio. kr., og dette er blot en – om end stor – udgift, de offentlige parter står overfor.

Forandringerne trænger sig på

Kommunalreformen betyder en meget omfattende forandring af den offentlige sektor. Det er i realiteten en langvarig forandningsproces, men den overordnede køreplan betyder samtidigt, at en række konkrete forandringer skal være på plads 1/1 2007, når de nye strukturer træder i kraft. Der er tale om organisatoriske og kulturelle forandringer – politisk er målet at opnå nye, større enheder med bedre og mere effektive arbejdsgange og forretningsprocesser, som skal forny og forbedre den kommunale sektor. It skal her ses som en nødvendig støtte til det gennemgående forandningsprogram. Denne forandningsproces med et meget stort antal it-projekter skal realiseres på meget kort tid og i en turbulent periode med mange interessenter og nye samarbejdsformer. Har der nogensinde været behov for at være forandningsparat i det offentlige, er det nu.

Don't Panic!

Selvom der er meget, som skal nås i løbet af det næste års tid, så er der behov for at undgå al for megen panik, som kun fører til mere stress, flere fejl og dårligere resultater. Det er klart, at der ikke er tid til at skabe ”perfekte” løsninger, og det vigtigste råd man kan give kommunerne nu, er nok at være pragmatiske. Men vær også fornuftige. Lav tydelige redegørelser

Anm.: Grænsejusteringer, som følge af lokale folkeafstemninger, er indikeret på kortet (men ikke eksakte)

for trufne valg og vurder konsekvenserne. Snak med hinanden, så I kan bruge hinandens erfaringer. Skal der sluges kameler, så slug dem med det samme, så det er overstået, og I kan se fremad. Fokuser på løsninger, ikke problemer. For over et år siden udkom KLs temaguide om it, der fremhæver følgende overordnede anbefalinger:

- Gør status over al nuværende it.
- Koordiner it-investeringer allerede nu

(husk eventuel udbudspligt)

- Etabler klarhed over beslutningsstruktur tidligt, fx ved en samarbejdsaftale, fælles styregruppe og fælles it-afdeling for den nye kommune.
- Prioriter hvilke systemer der skal være sammenlagt fra første dag, og hvilke der kan fungere parallelt i en periode.
- Gå tidligt i gang med etablering af fælles strategi for basale it-systemer og påbegynd harmonisering af den basale

- it tidligst muligt.
- Fastlæg visioner og mål med digitalisering.
  - Hold fokus på implementering med udgangspunkt i de fastlagte mål.

Nu hvor kommunevalget er overstået, er der ikke længere nogen som helst undskyldninger, hvis man ikke er kommet rigtigt i gang.

Fælles udfordringer

I IT i praksis 2005, som er udarbejdet af Rambøll Management for Dansk IT, fremgår det, at kommunerne anvender 50% af de samlede it-udgifter til fagsystemer (i modsætning til standardsystemer). Hovedparten af disse kommer fra en leverandør, KMD, som står overfor et stort pres fra mange sider. Men i det samlede billede indgår en række leverandører, såsom CSC og NNIT, og der er tegn på en øget konkurrence. Det er både godt og skidt – godt fordi det nok presser leverandørerne, men skidt fordi leverandørerne naturligvis gør konkurrencemæssige ”modtræk” på områder, hvor der i den grad er brug for mere ”medtræk”. For eksempel på området for fagsystemer og integration mellem sådanne. Staten meldte meget tidligt ud, at den ikke havde til hensigt at gå ind og styre med en stram hånd. Kun nødtvungent gik staten ind og sikrede en vis minimumsøkonomi for omstillingerne, og mange mener i dag, at de økonomiske byrder på kommunerne og det offentlige generelt er årsag til kortsigtede og ufornuftige beslutninger.

Fokusering

For at sikre en øget grad af langsigtethed i beslutningerne er der særligt to områder, som bør komme mere i fokus i det kommende år:

Fokusområde 1: Fælles, strategiske arkitekturbeslutninger

De offentlige parter lovede med hvidbogen om it-arkitektur i 2003 hinanden at tage mere ansvar for deres egen it-arkitektur. Der er siden snakket meget om, hvad dette indebærer, men ikke sket så meget. Lad 2006 blive det år, hvor der skæres igennem. Som minimum bør de offentlige parter opnå snarlig enighed om fælles indsatsområder, som sikrer forretningskritisk interoperabilitet. Om nødvendigt må staten gå ind og sikre løsninger, f.eks. i form af overgangsordninger og undtagelsesregler eller andre forholdsregler, bl.a. på det sociale område.

Fokusområde 2: Fælles it-standarder

Det er oplagt at benytte kommunalreformen til at udbrede brugen af åbne standarder hvor overhovedet muligt. VTU har sammen med KL og ARF udmeldt

en række it-standarder, som er centrale i forbindelse med kommunalreformen, og der findes også OIO-kataloget, som indeholder de fællesoffentlige anbefalinger om it-standarder. Disse bør benyttes i langt højere grad.

Rigtig it-arkitektur

For at det offentlige kan realisere kommunalreformen – uden at skrotte alle de eksisterende it-løsninger – kræves en målrettet udvikling og anvendelse af fælles arkitekturrammer. Det betyder, at de offentlige opdragsgivere skal være mere konkrete omkring hvilke ændringer, der skal indføres i opgaveløsningen, og om de egenskaber som it-værktøjerne skal have for at understøtte de ønskede ændringer i arbejdsgangene. Med en god arkitektur i de offentlige it-løsninger, er det altså ikke et spørgsmål om smag, men om løsningerne er hensigtsmæssigt struktureret i forhold til de opgaver, de skal understøtte, både i den enkelte organisation og på tværs i den offentlige sektor. It-arkitekturen skal ikke være smuk – den skal være rigtig.

Harmonisering

De sammenlagte/samarbejdende kommuner skal ikke blot være enige om de tekniske valg på it-området, men også være parate til at harmonisere deres forvaltningsprocesser så vidt, at en fælles drift kan realiseres med fordele for alle parter. Denne strategiske udvikling bør være formuleret i en fælles it-strategi, som ledelsen i de deltagende kommuner er enige om. Kernen i et it-fællesskab er at formulere et sæt arkitekturprincipper, som kan bruges til en målrettet styring af it-anvendelsen i de deltagende kommuner, herunder ikke blot de tekniske løsninger, men også forvaltningsopgavernes tilrettelæggelse, informationsopgavernes organisering og driftsopgavernes tilrettelæggelse. Andre lande har allerede anerkendt værdien af at samordne it-løsningerne, så de giver en større nytteværdi. Der investeres massivt i koordinerede initiativer, og den politiske vilje er begrundet i, at en harmonisering af arkitekturen kan betale sig.

OECD's anbefalinger

I OECD's nylige review af digital forvaltning i Danmark påpegedes et antal udfordringer, som i høj grad påvirker kommunalreformen. Den nok vigtigste anbefaling som OECD kom med, var at få tydeliggjort ansvarsfordelingen mellem de forskellige aktører og interessenter. Dette forekommer endog særdeles relevant i og med rygterne om nedlæggelse af Den Digitale Taskforce huserer og ikke modsiges af en regering, som ikke virker til at have fundet ud af, hvilket ben den vil stå på.

SURE BITS

fra arbejdsmarkedets overdrev

Trafikskade og arbejdsskade

Et medlem blev i sin bil påkørt bagfra af en anden bil, mens hun var ude på en konsulentopgave. Det resulterede i en alvorlig whiplash-læsion, som hun siden har været meget stærkt plaget af. Ulykken er ud over at være en færdselsulykke også en arbejdsulykke, da hun jo var på arbejde, da ulykken skete. Medlemmet har fået bevilget revalidering med henblik på at få arbejde i en mindre belastet del af it-faget. Arbejdsskadestyrelsen har så tilkendt hende en midlertidig erstatning for erhvervsevnetab på 25%. Ikke 25% af hendes løn men af den maximumsats, som der arbejdes ud fra. Det betyder, at hvor bilejerens forsikrings-selskab før har betalt dækning for tabt arbejdsfortjeneste, må hun nu nøjes med revalideringsydelse og de 25% for erhvervsevnetab. Herved taber hun mere end 20.000 kr. pr. måned. Penge hun ville have fået, hvis ulykken var sket i fritiden. Dette er en meget uheldig sideeffekt af Arbejdsskadestyrelsens nye praksis med at tildele midlertidig erhvervsevnetab. PROSA går nu rettens vej for at få anerkendt, at medlemmet ikke skal stilles ringere, fordi ulykken er sket, mens hun var på arbejde.

Kreditkort i stedet for udlæg

Stadig flere medlemmer bliver stillet over for at blive nægtet udlæg til udgifter i forbindelse med rejser o.l. Arbejdsgiveren tilbyder i stedet, at medlemmet kan få et kreditkort i eget navn og med egen hæftelse, men hvor arbejdsgiveren så kan afregne i kreditperioden. De mener dermed ikke, at medlemmet har noget udlæg. Men arbejdsgiveren kan ikke mod medlemmets ønske fastholde denne praksis. Funktionærlovens §9 giver en funktionær ret til forskud på alle nødvendige udgifter til rejse, ophold uden for hjemstedet o.l. Arbejdsgiveren kan ikke erstatte dette forskud med en kredit på et kontokort, som medarbejderen selv hæfter for. Det er vigtigt at vide, at i en konkursituation dækker Lønmodtagerne Garantifond ikke udlæg, som funktionæren har foretaget for arbejdsgiveren. I forbindelse med ferier og travlhed kan det også let ske, at afregningen faktisk ikke er på plads, før pengene trækkes fra medlemmets konto.

Nægtet løn under sygdom

Et medlem fandt som så mange andre i denne tid nyt job. Da han opsagde sit gamle job, blev han simpelt hen svinet til og kaldt for alt muligt. Da chikanen fortsatte, fik han det efterhånden ret dårligt og måtte sygemeldes. Kommunen har oplyst sygemeldingsårsagen over for arbejdsgiveren, hvad de bestemte ikke må. Kommunen har også nægtet arbejdsgiveren sygedagpengerefusion, fordi det er forhold hos arbejdsgiveren, som gør medlemmet syg. Herefter har arbejdsgiveren nægtet at betale løn til medlemmet, da de ikke mener, han er syg, når de ikke kan få sygedagpengerefusion. PROSA kører selvfølgelig sagen, dels over for arbejdsgiveren, som selvfølgelig skal betale medlemmet løn under sygdom, men også over for kommunen, som har videregivet fortrolige oplysninger til arbejdsgiveren.

Den politiske kamp om Internettet

Inden FN's topmøde om informationssamfundet var der stor uenighed mellem deltagerne. Det lykkedes dog for at nå frem til et resultat, der tilfredsstiller alle parter.

AF DAN MYGIND,
FREELANCEJOURNALIST, ENGLAND

I tiden op til FN's verdenstopmøde om informationssamfundet i Tunis blev der meldt hårdt ud i medierne. Internettet stod overfor at falde fra hinanden, og EU var på konfrontationskurs mod USA om, hvem der skal bestemme over Internettet i fremtiden. Nu, efter topmødet er overstået, har dramatikken lagt sig og overskrifterne i pressen er blevet mindre.

Amerikansk magt over nettet

Årsagen til postyret skyldtes blandt andet spørgsmålet om, hvem der skal have magten over ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers). ICANN håndterer i dag de såkaldte top-level-domæner som .com og .org og står endvidere for at uddelegere rettighederne til landekoderne som .dk og .uk. ICANN har fået den rolle som følge af en kontrakt med det amerikanske handelsministerium. Kritikere, heriblandt EU, mente, at det ikke kunne være rigtigt, at USA sad med magten over et Internet, der i dag anvendes overalt på kloden. Kritikerne ønskede et internationalt organ til at håndtere det arbejde, som ICANN udfører. Tilhængerne af ICANN-modellen svarede igen, at ICANN ikke bruges politisk, og at vigtige beslutninger i ICANN træffes af ICANN's bestyrelse, som er sammensat af folk fra hele verden. ICANN-modellens tilhængerne mente også, at Internettets videre udvikling ville gå i stå, hvis der blev blandet for meget politik ind i internetadministrationen. Viviane Reding, EU's kommissær for it, sagde op til topmødet, at Internettet kunne falde fra hinanden, hvis nationer som Kina, Rusland og Brasilien fik indtryk af, at USA dominerede Internettet. De ville i givet fald begynde at opbygge deres egne versioner af nettet.

Globalt organ sikrer dialogen

Som fronterne var trukket op, var det lidt af en overraskelse at topmødet allerede

onsdag 16. november kunne meddele, at der var fundet en acceptabel løsning på problemet. Sidse Ægidius, kontorchef i Videnskabsministeriet, var i Tunis for at forhandle på Danmarks vegne. Hun er bestemt positiv overfor resultatet af forhandlingerne.

- Forventningerne til topmødet er indfriet. Vi har opnået konsensus om to vigtige initiativer, siger Sidse Ægidius. Et af initiativerne er oprettelsen af et såkaldt Internet Governance Forum. Der er tale om et globalt organ med deltagelse af alle, der har en interesse i Internettet; regeringer, erhvervsliv og civilsamfund. Forummet skal være katalysator for dialog om internetrelaterede spørgsmål.

- Internet Governance Forum er et forum, hvor eksempelvis ytringsfrihed og menneskerettigheder kan diskuteres. Internet Governance Forum kan fungere som

Foto: Polfoto

samlende organ og sikre dialogen mellem forskellige internationale organisationer, mener Sidse Ægidius. Det andet initiativ som Sidse Ægidius fremhæver er, at der er enighed om, at alle regeringer skal deltage i fastlæggelse af principper for Internettet. Også i EU er man glad for resultatet. Britta Thomsen, næstformand i EU's udvalg om Industri, Forskning og Energi, hvor it-spørgsmål hører under, siger:

- Det var en succes på det politiske plan, men lidt af en fiasko pressemæssigt. Dermed henviser hun til, at EU inden topmødet havde krævet, at ICANN blev lagt under et internationalt organ. Det skete ikke. Lederen af den amerikanske delegation i Tunis, David Gross, udtalte da også til IDG News Service efter aftalen:

- Slutdokumentet er fabelagtigt. Der var forslag om at oprette en regeringsorganisation, som skulle kontrollere tekniske aspekter af Internettet og - gennem organet - også indhold. Det er nu taget af bordet. Der er ingen ændring af den amerikanske rolle og heller ingen ændring af ICANN's rolle. Ifølge Britta Thomsen skal man dog se oprettelsen af Internet Governance Forum som første skridt i en proces.

- Internet Governance Forum er begyndelsen til en multinational ICANN. På lang sigt skal ICANN internationaliseres, men man kan ikke hive ICANN væk fra den ene dag til den anden, siger Britta Thomsen.

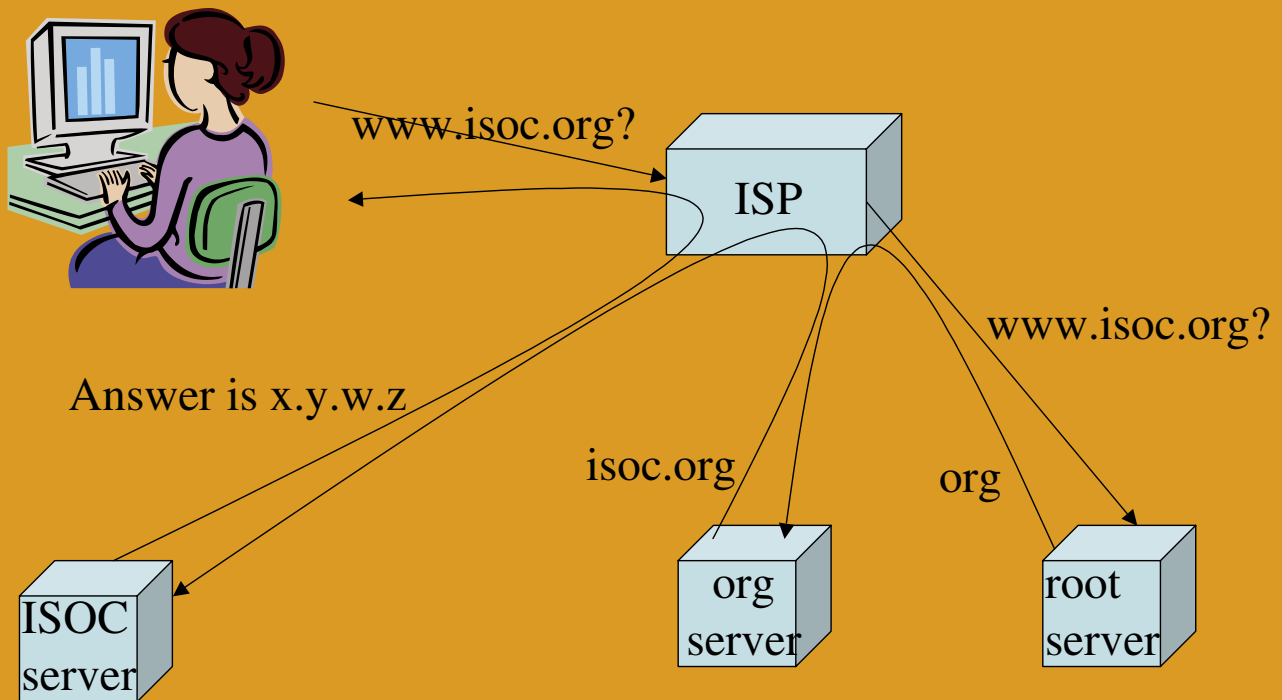
Politisk diskussion – ikke teknisk

Hos IT-Politisk forbund sidder Niels Elgaard Larsen og ryster lidt på hovedet af al virakken om ICANN.

- Diskussionen er lidt af et show-off mellem amerikanerne og europæerne uden, at der er rigtigt teknisk indhold i den. De fleste DNS-servere står uden for USA, og der er ingen, der tvinger folk til at bruge det amerikanske system, siger Niels Elgaard

What is it? (2)

December 2003

ISOC @ WSIS meeting

Figur 1

Larsen. Han nævner, at man eksempelvis kan anvende et alternativt DNS-servernetværk som Open Root Server Network (læs mere på www.orsn.org).

- Det er helt ude af proportioner. Hvis man ønsker mere kontrol med Internettet ved for eksempel at fjerne domæner, der anses som diskriminerende fra DNS-systemet, hjælper det ikke så meget. Folk kan jo blot indtaste IP-adressen direkte i deres browser og alligevel få adgang til de pågældende websites, siger Niels Elgaard Larsen. Det giver Jane Johnsen, projektleder fra FN-forbundet ham ret i. Men hun understreger, at det er vigtigt at forstå, at det er et spørgsmål om politik frem for teknik.

- Det er en ren politisk diskussion, ikke en teknisk diskussion. Det handler ikke om hvad ICANN i virkeligheden kan, det handler om, at det for de fleste ser ud som om, at det amerikanske handelsministerium har det sidste ord at skulle have sagt om Internettet, siger Jane Johnsen. Relevant diskussion om ICANN eller ej, civilsamfundet synes at være glad for de opnåede resultater på topmødet.

- Alle er ret lettede over, at aftalen

landede, hvor den gjorde. For os er det vigtigt, at civilsamfundet deltager i Internet Governance Forum på lige fod med erhvervsliv og regeringer. Det er godt med et globalt organ, der kan tage sig af it-politik på tværs af sektorer, siger Rikke Frank Jørgensen fra Institut for Menneskerettigheder.

Rodservere

De 13 rodservere indeholder en såkaldt rodzonefil. Den fortæller, hvor søgningen efter en internetadresse skal starte. Rodzonefilen indeholder en liste over 248 landekode-topdomæner (ccTLD for country code Top-Level Domains) som .dk og .uk samt 14 generiske topdomæner (gTLD for generic Top-Level Domains) som .com og .net. De 13 rodservere er ikke 13 fysiske maskiner, men 13 installationer som tilbyder rodzonefilen. I praksis udgøres rodserverne af halvtreds til hundrede distribuerede og redundante fysiske bokse på 80 forskellige lokationer i 34 lande. Hvis vi for et øjeblik ser bort fra caching, vil der ske følgende, når du indtaster www.prosa.dk i din browsers adressefelt: Først sendes en

forespørgsel til en lokal DNS-server. Den lokale DNS-server sender en forespørgsel til en rodserver og beder om adressen på .dk. Rodserveren svarer tilbage med adressen på .dk-serveren. DNS-serveren spørger derpå .dk-serveren om adressen på www.prosa.dk. Når IP-adressen fåes, kan din browser gå direkte på PROSAs website. Da der anvendes caching i DNS-systemet, er det ofte ikke nødvendigt at kontakte rodserverne. Læs mere på www.root-servers.org

Se figur 1.

DNS

Domain Name System (DNS) er Internettets telefonbog. DNS gør det nemmere for almindelige internetbrugere at surfe rundt på nettet. Ved hjælp af DNS bliver internetdomænenavne – eksempelvis www.prosa.dk – oversat til en IP-adresse som 129.142.64.8. Så når du taster www.prosa.dk i en browsers adressefelt, bliver det ved hjælp af en DNS-server oversat til IP-adressen 129.142.64.8 (se Rodservere) og din forespørgsel sendes til PROSAs webserver, der har IP-adressen 129.142.64.8.

Informations- og pressefrihed ved topmødet i Tunis

Det internationale topmøde om informations-samfundet i Tunis handlede blandt andet om ytringsfrihed på Internettet. Paradoksalt nok havde netop ytringsfriheden vanskelige kår ved topmødet.

AF DAN MYGIND,
FREELANCEJOURNALIST, ENGLAND

Regimet i Tunesien er kendt for at se stort på menneskerettigheder som ytrings- og informationsfrihed. Men ville de tunesiske myndigheder ikke holde sig i skindet under et internationalt topmøde, der blandt andet skulle drøfte ytrings- og informationsfrihed? Nej. Møder blev aflyst, journalister forhindret indrejse, websites blokeret og pressefolk chikaneret og overfaldet.

Velkendt strategi

En række internationale og tunesiske NGO'er (ikke-statslige organisationer) havde sammen stablet et alternativt topmøde på benene, ganske som der er tradition for ved FN-topmøder. Parallelt med det officielle topmøde skulle civilsamfundet mødes på "citizens-summit" - borgernes topmøde - og diskutere deres syn på de emner, som FN-topmødet behandlede. PROSAbladet talte med Rikke Frank Jørgensen fra Institut for Menneskerettigheder, før hun drog af sted for at deltage på det alternative topmøde i Tunesien.

- Vi oplever en masse problemer med at arrangere mødesteder. Når vi endelig har fået booket et lokale, får vi at vide, at hotellet, hvor vi har booket mødefaciliteter, bliver nødt til at aflyse. Der bliver givet forklaringer om praktiske problemer som problemer med kloakkerne eller lignende. Selv steder, hvor vi har forudbetalt, bliver aflyst. Folk, der har arbejdet i Tunesien siger, at det er en velkendt strategi, sagde Rikke Frank Jørgensen. Hun var dog optimistisk med hensyn til, at det alternative topmøde ville blive gennemført.

- Der er så megen politisk opmærksomhed om det her, så det skal nok lykkes, sagde Rikke Frank Jørgensen. Det var fredag d. 11. november, ugen inden det alternative topmøde skulle finde sted.

Borgernes topmøde forhindret

Mandag 14. november viste det sig, at Rikke Frank Jørgensens optimisme ikke var nok. Det lykkedes ikke at holde borgernes topmøde. Mandag morgen skulle der være møde på det tyske Goethe-Institut

midt i Tunis by.

- Da vi møder op ved Goethe-Institutet, er der spækket med civilklædte politbetjente og sikkerhedsfolk, der spærrer vejen, fortæller Rikke Frank Jørgensen. Civilpolitiet er især fokuseret på at forhindre de tunesiske aktivister i at komme ind på instituttet. I solidaritet med tuneserne, vælger de internationale aktivister at vente udenfor Goethe-Institutet sammen med tuneserne.

- Sikkerhedsfolkene begyndte at bære og slæbe tuneserne bort. De skubbede og gennede folk væk fra Goethe-Institutet, beretter Rikke Frank Jørgensen. Menneskerettighedsaktivisterne samledes to-tre veje væk fra instituttet. Derefter gentog situationen sig. Sikkerhedsfolkene og civilpolitiet pressede aktivisterne længere tilbage. Til sidst valgte de internationale og tunesiske aktivister at tage væk fra Goethe-Institutet og den højspændte situation.

- Man kunne se i politiets og sikkerhedsfolkernes øjne, at situationen var ude

Internettets fjender

Den internationale organisation Journalister uden Grænser har lavet en liste over 15 lande, som blokerer for adgang til websites og som fængsler bloggers. Journalister uden Grænser betegner landene som "fjender af Internettet".

Af Dan Mygind, Freelancejournalist, England

Journalister uden Grænser offentliggjorde i forbindelse med FN's topmøde om informationssamfundet en liste over 15 lande, der kan betragtes som fjender af Internettet.

Landene censurerer websteder med uafhængige nyheder og blokerer for adgang til websteder med kritik af det eksisterende styre. Landene slår hårdt ned på "uautoriseret" internetbrug og chikanerer - i visse tilfælde fængsler - internetbrugere og bloggere, der udtrykker opposition til det siddende styre.

- **Burma:** Som nabolandene Vietnam og Kina blokerer regimet systematisk adgangen til oppositionens websites. Blokeringen sker ved hjælp af teknologi fra det amerikanske firma Fortinet. Webaseret email som Yahoo eller Hotmail kan ikke anvendes. På internetcaféer, som stort set er den eneste adgang til Internettet, holdes der øje med, hvad kunderne laver.

- **Cuba:** Den kinesiske model med at gøre internetadgang mere udbredt

samtidig med, at adgangen holdes under skarp kontrol er for dyr for Cuba. Derfor begrænser styret i Cuba internetadgangen. At være online i Cuba er et privilegium, der kræver særlig tilladelse fra Kommunistpartiet.

- **Hviderusland:** Anvender sit monopol på kommunikationssystemet til at blokere for adgang til oppositionens websites, især op til valg.

- **Iran:** Informationsministeriet praler med, at det blokerer adgang til hundredtusindvis af websites, specielt sites med sex, men også enhver form for uafhængige nyheder. En række bloggere blev sendt i fængsel mellem efteråret 2004 og sommeren 2005.

- **Kina:** Kina har som et af de få lande formået på samme tid at udbygge adgangen til Internettet (Kina har mere end 130 millioner internetbrugere) og samtidig forhindre adgang til kritik af den kinesiske ledelse. Det er gjort ved hjælp af et miks af filter-teknologi, undertrykkelse og diplomati.

- **Libyen:** Med tæt på en million internetbrugere (omkring en sjettedel af befolkningen), kunne Libyen være en internetmodel for den arabiske verden. Der udøves dog censur og kontrol. Adgang til systemkritikers websites blokeres ved hjælp af filtre.

- **Maldiveerne:** Præsident Maumoon Abdul Gayoom står i spidsen for det

under pres

af kontrol for dem, fortæller Rikke Frank Jørgensen og fortsætter:

- De er vant til at håndtere tuneserne - ofte hårdhændet - men pludselig er der så mange internationale folk, inklusive journalister. Hvordan skal de reagere på dem? De ved, at det nok ikke er så smart at banke løs på dem. Samtidig har de klare ordrer om, at mødet ikke må finde sted.

Pressemøde bliver til mini-topmøde

Det var ikke kun borgernes topmøde, der blev forhindret af de tunesiske myndigheder. Også EU forsøgte at arrangere møder og workshops for den almindelige tuneser og de tunesiske NGO'er, men det blev også forpurret. Ifølge Britta Thomsen, næstformand for EU's udvalg om industri, forskning og industri, rapporterede hendes medarbejdere om chikane af arrangementerne på alle mulige måder. Onsdag d. 16. september fik menneskerettighedsaktivisterne dog en lille sejr i form af et pressemøde, der udviklede sig til et mini-topmøde. Arrangørerne indkaldte til et pressemøde i den tunesiske menneskerettighedsorganisationers lokaler. Gennem de sidste mange måneder har den tunesiske menneskerettighedsorganisation ikke kunnet holde møder i deres lokaler grundet systematisk chikane fra de tunesiske myndigheder.

Foto: Polfoto

25-årige regime, der slår hårdt ned på ytringsfrihed. Oppositionswebsites bliver blokeret. Det britiske firma, Cable & Wireless, kontrollerer internetadgangen i landet.

- **Nepal:** Da kong Gyanendra kom til magten i februar 2005, blokerede han internetadgangen til verden udenfor Nepal. Internetadgang er siden reetableret, men adgang til de fleste oppositionswebsites blokeres.

- **Nordkorea:** Først for nylig fik et par tusinde privilegerede nordkoreanere adgang til Internettet. Det er et meget censureret Internet, som de udvalgte har adgang til.

- **Saudi-Arabien:** Regeringsorganet The Internet Service Unit praler med, at de blokerer tæt på 400.000 sites for at beskytte landets indbyggere mod indhold, som er stødende eller krænker islamiske principper og sociale standarder. Det er sites, der handler om sex, politik eller religion.

- **Syrien:** Præsident Bashar el-Assads regime begrænser internetadgang til en minoritet af privilegerede folk, filtrerer webindhold og overvåger nøje online-aktivitet. En kurdisk journaliststuderende er i fængsel for at offentliggøre billeder fra en demonstration i Damaskus på et udenlandsk website.

- **Tunesien:** Præsident Zine el-Abidine Ben Alis familie har monopol

på internetadgang i landet. Alle oppositionssites blokeres sammen med mange nyhedssites. Regeringen fængsler cyber-systemkritikere og i april 2005, blev advokat og fortalere for demokrati, Mohammed Abbou, idømt tre og et halvt års fængsel for at kritisere præsidenten online.

- **Turkmenistan:** Som Cuba og Nordkorea, vælger styret en radikal holdning til "internetproblemet": Stort set ingen indbyggere har lov til at have internetopkoblinger. Der er ingen internetcaféer, og nettet er kun tilgængeligt for bestemte virksomheder og internationale organisationer, som har adgang til et censureret Internet.

- **Uzbekistan:** I maj 2001 erklærede præsident Islam Karimov starten på "æraen for Internettet". Siden er online-faciliteterne vokset hurtigt, men det samme er censuren. Sikkerhedstjenesten beder jævnligt internetudbydere om at blokere for adgang til oppositionssites. Siden juni 2005 har internetcaféer i hovedstaden opsat advarsler om, at man kan idømmes bøder for at kigge på pornografiske eller forbudte politiske sites.

- **Vietnam:** Vietnam har et internetpoliti, der filtrerer "samfundsnedbrydende" indhold fra, og politiet spionerer på internetcaféerne. Cyber-systemkritikere smides i fængsel, og tre systemkritikere har været i fængsel i mere end tre år for online at tale for demokrati.

Kilde: Journalister uden Grænser, 2005

Strategien bag pressemødet var at få så mange diplomater og journalister til at deltage for at forhindre det tunesiske politi i at gribe ind. Det lykkedes at få så mange prominente folk til at dukke op, at pressemødet blev afviklet uden problemer. Sikkerhedsfolk og civilpoliti var til stede under hele forløbet, men de greb ikke ind.

- Det udviklede sig til et meget stærkt arrangement, et mini-citizen-summit, hvor folk fremhævede vigtigheden af menneskerettigheder og gav deres opbakning til de uafhængige tunesiske organisationer, siger Rikke Frank Jørgensen.

Chikane og overfald på journalister

Det var ikke kun tuneserne, der havde vanskeligt ved at få lov til at deltage i møderne. Generalsekretæren fra organisationen Journalister uden Grænser, Robert Ménard, fik ikke lov til at komme ind i Tunesien. Da han landede med et Air France fly torsdag 17. november, blev han forhindret af civilklædt tunesisk politi i at forlade flyet. Robert Ménard måtte derfor returnere med flyet tilbage til Frankrig

uden at kunne deltage i topmødet. Måske var Robert Ménard heldig.

Journalisten Christophe Boltanski fra den franske avis Libération blev overfaldet og stukket ned af fire mænd om aftenen fredag 11. november i Tunis. Overfaldet skete efter, at Libération havde bragt en artikel af Christophe Boltanski. Artiklen beskrev, hvordan tunesiske menneskerettighedsaktivister var blevet fjernet med hårdhændede metoder af det tunesiske politi, da de gennemførte en sympatiaktion for syv ledende oppositionsledere, der havde været i sultestrejke siden 18. oktober. Ifølge Christophe Boltanski havde han under overfaldet råbt på hjælp, men politifolk i nærheden havde ikke reageret. Christophe Boltanski vendte tilbage til Frankrig 12. november med knivsår i ryggen og adskillige blå mærker fra slag og spark. Den belgiske journalist Marianne Klaric og kameramand Jean-Jaques Mathy fra den belgiske tv-station RTBF blev ifølge Journalister uden Grænser også chikaneret på voldsom vis. Mandag den 14. november var de på vej til NGO-mødet i Goethe-Institutet sammen med menneskerettighedsaktivisten

Radhia Nasraoui, da deres bil pludseligt blev omringet af 40 civilklædte politifolk. Jean-Jaques Mathy blev hevet ud af vognen og hans videokamera og bånd blev konfiskeret. Videokameraet blev senere leveret tilbage, men ikke båndene. Den spændte atmosfære førte næste dag til, at den franske tv-station TV5 Monde besluttede at sende to journalister hjem til Frankrig, da de var under tæt overvågning af civilklædt politi.

Hjemmesider blokeret

Men det var ikke kun i den fysiske verden, at de tunesiske myndigheder forsøgte at begrænse ytrings- og informationsfriheden. Websitet yezzi.org, der blev oprettet for at gøre opmærksom på diktaturet i Tunesien blev ifølge Global Voices-projektet fra Harvard Universitet allerede blokeret af de tunesiske myndigheder i oktober, så de tunesiske internetbrugere ikke kunne få adgang til sitet. På samme vis blev det alternative topmødes website www.citizens-summit.org blokeret for de tunesiske internetbrugere den 14. november; samme uge som FN's topmøde om informationssamfundet fandt sted.

Det delikate ordvalg

Slutteksten fra topmødet i Tunis blev modtaget godt af regeringer og grænsrodsorganisationer. Forud er gået forhandlinger, hvor ordenes nuancer er blevet vendt og drejet.

AF DAN MYGIND,
FREELANCEJOURNALIST, ENGLAND

Når alle verdens lande skal enes om en topmødesluttekst, ender det ofte med luftige hensigtserklæringer med ord, som ingen kan være imod, og som ikke kan støde nogen. Kunsten er at nå frem til en tekst, som alle kan slutte op om.

Ordene

Hvis man ser på ordene, som de enkelte lande anvendte i deres taler på topmødet, kan man i ordenes nuancer ane konturerne af den konflikt, som topmødets slutdokument på diplomatisk vis forsøgte at skjule. Danmark taler eksempelvis om at beskytte ytringsfriheden – den vigtigste hjørnesteen i informationssamfundet, mens Kina og Tunesien taler om social ansvarlighed og forpligtelser samt ansvarlig anvendelse af information og om at underordne sig etiske værdier.

- Et governance system på internationalt niveau, som ikke introducerer nogen form

for indholdskontrol! Men et governance system, som kan beskytte Internettets kerneinfrastruktur!

Og vi skal alle arbejde hårdere på at beskytte ytringsfriheden – den vigtigste hjørnesteen i informationssamfundet. Lande, som ikke forstår det, vil i det lange løb tabe i den globale konkurrence om investering og økonomisk vækst.

Uffe Toudal Pedersen, sekretær, Videnskabsministeriet, Danmark

På den ene side har vi brug for at garantere ytringsfrihed og sikre menneskerettigheder, på den anden side skal loven være fremherskende, og vi må understrege vigtigheden af social ansvarlighed og forpligtelser i forbindelse med etableringen af et harmonisk, sundt og ordentligt miljø for udviklingen af informationssamfundet.

Huang Ju, vicepremierminister, Kina

Ganske som vi er ivrige efter at opbygge et informationssamfund, som garanterer individet adgangsret til information, og som sikrer en fri strøm af information og viden uden begrænsninger og restriktioner, anser vi det for nødvendigt at etablere universelle etiske standarder, som fungerer som bolværk for vores samfund, så de kan beskyttes mod negativ anvendelse af moderne kommunikationsmidler... Informationssamfundet tilbyder individer stor frihed...for at udtrykke sine meninger og for at opnå en stor uafhængighed... Alligevel må samfundet kræve af dets indbyggere, at de er forpligtet til en ansvarlig anvendelse og må underordne sig standarder og etiske værdier, som bevarer andres rettigheder og integritet.

Zine El Abidine Ben Ali, Tunesiens præsident

Læs slutteksten og landenes indlæg på www.itu.int/wsis/

Pisk eller gulerod

Pr. 1. november har beskæftigelsesminister Claus Hjorth Frederiksen indført, at arbejdsløse, der kommer for sent til et møde på arbejdsformidlingen, skal straffes med 3 ugers karantæne. Det betyder en bøde på 9810,- kr.

Beskæftigelsesministeren mener, at det er en lille pris for op til 4 års generøse dagpenge, som han kalder det.

Man kan undgå karantænen, hvis man kan dokumentere, at det skyldes akut opståede udefra kommende forhold, som hvis man strandede i den offentlige trafik, fordi der er faldet en køreledning ned. Det er derimod ingen undskyldning, at man har hængt fast i en lang kø på motorvejen eller at man ikke har fået brevet fra AF i tide, fordi der har været forsinkelser i postomdelingen.

Samtidigt har beskæftigelsesministeren gennem flere år stærkt begrænset det, som ellers tydeligst peger i retning af arbejde – nemlig uddannelse. Uddannelse er næsten bandlyst i første ledighedsperiode, hvor den ellers har størst effekt og hvor man den færrest midler, kan få den arbejdsløse tilbage i arbejde.

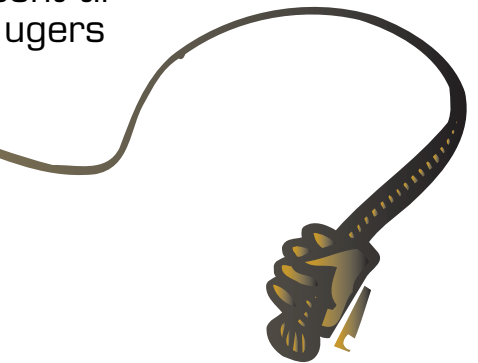
Fremgangsmåden over for vore arbejdsløse udtrykker en fuldstændig forældet pædagogisk opfattelse. Den bygger desuden på den antagelse, at de arbejdsløse ikke gider arbejde og at det bare gælder om at være fremme med pisken, for at holde den grimme tendens til dovenskab i ave.

Os der dagligt møder vore arbejdsløse medlemmer, har en helt anden oplevelse. Folk er nærmest desperate for at få arbejde. Vi kan heller ikke helt se det meget generøse i dagpengene. Langt de fleste af vore medlemmer får et gevaldigt indtægtsstab, når de bliver ramt af arbejdsløsheden.

Nu må man jo respektere, at man kan have forskellig pædagogisk opfattelse.

Selv om det er gammeldags, har man vel ret til at gå ind for pisken, selv om jeg er uenig. Men det, der virkelig kan ændre er, at selv samme beskæftigelsesminister har en langt mere moderne pædagogisk tilgang til arbejdsgivere. Når arbejdsgivere f.eks. ikke laver en ordentlig ansættelseskontrakt, er det beskæftigelsesministerens opfattelse, at det ikke må koste arbejdsgiveren mere end højst 1000,- kr., hvis det ikke har særligt stor betydning. Det er jo sikkert ikke med vilje og det kan vel være vanskeligt at udfylde en kontrakt med 10 ganske vist veldefinerede punkter, mener beskæftigelsesministeren. Derfor har han også ændret på strafammen og han har oven i købet gjort det med tilbagevirkende kraft. Man kan så undre sig over, hvordan de 10 veldefinerede punkter, kan være uden betydning.

Beskæftigelsesministeren er også i gang med at ændre arbejdsskadelovgivningen, så det bliver lettere for arbejdsgiveren at slippe for en bøde i forbindelse med en arbejdsulykke, hvis det rigtige sikkerhedsudstyr har været til rådighed, men bare ikke er blevet brugt. Så skal den arbejdsskadede medarbejder i stedet have en bøde. Det kan umiddelbart lyde retfærdigt, men man skal huske på, at mange steder lægger arbejdsgiveren en linje, om at det ikke er nødvendigt at bruge udstyret, som i mange tilfælde sinker arbejdet. Derfor er det vigtigt, at arbejdsgiveren er med til at skabe en kultur, der sikrer at sikkerhedsudstyr er til for at blive brugt. Det skal bemærkes, at der i forvejen har været en udvikling i retspraksis i retning af, at der skal meget lidt til, for at en medarbejder bliver kendt medskyldig i ulykken og dermed ikke får fuld erstatning.

Jeg kender selv et sådant eksempel, hvor en medarbejder fik hånden i en sav den første arbejdsdag. Sikkerhedsudstyret lå i bilen og arbejdsgiveren havde ikke gjort opmærksom på det. Medarbejderen havde heller ikke spurgt efter det. Derfor blev han selv kendt delvis skyldig i ulykken.

Og sådan turer beskæftigelsesministeren frem med pisken – mest over for de arbejdsløse – men som det ses også over for ansatte, mens arbejdsgivere tilsyneladende stimuleres bedst med gulerod og forståelse.

Flere og flere lovgivninger undtager i dag arbejdsløse. Udbetaling af feriepenge uden at have holdt den, gælder ikke folk, der har været arbejdsløse bare 1 uge. Afholdelse af forældreorlov er stærkt begrænset for arbejdsløse. Man kan blot spekulere på, hvad det næste bliver. Måske skal vi finde et sindrigt mærke at sætte i panden på de arbejdsløse.

I PROSA kan vi så glæde os over, at beskæftigelsesministeren fra august til oktober har fået 150 færre PROSA-medlemmer at svinge pisken over. De er nemlig kommet i arbejde. Ikke fordi pisken er svunget over dem, men fordi der er kommet flere jobs inden for vort fag og fordi det er lykkedes PROSA, at få uddannelse igennem til flere af vore arbejdsløse. Det synes jeg nok han skulle tænke lidt over.

... Og dette var Radioavisen redigeret af din søgemaskine

Forestil dig en verden uden Ekstra Bladet. Eller Berlingske Tidende. Eller Jyllandsposten, Politiken og TV-Avisen. Forestil dig, at de traditionelle, gammel-dags redaktioner med cigarrygende mænd er sendt på pension og afløst af computerskabte nyhedsbreve med lyd, video, billeder – sat sammen af en kaka-foni af stemmer. Blogs, Wikipedia, internetfusionsgiganter, syndikerede nyheder og search er måske de første fodspor ned af den sti, som fører til en ny maskindreven nyhedsformidling.

AF JULIE BECH,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

Epic 2014. Hvad hulen er det, tænker du nok. Enten er Epic 2014 en forløsning af internettets sande potentiale som demokratisk, alvidende og universelt medie. Eller også er det vejen til en verden af uoplyste borgere, fordi informationerne i de elektroniske medier er utroværdige og sensationslystne.

Fremtidens nyheder

Filmen om Epic har floreret på internettet i nogle måneder og er et ikke urealistisk scenario for, hvordan vi får fremtidens nyheder serveret. I filmen går Google i 2008 sammen med Amazon. Googlezon vinder kampen mod Microsoft om magten over internetindhold og -teknik. Det endelige slag vinder Googlezon ved at bruge en ny algoritme, som konstruerer nyheder dynamisk ved at klippe sætninger og bidder fra alle indholdskilder og kombinere dem på ny. Computeren skriver en nyhed til hver bruger.

Det er igennem Epic – Evolving Personalized Information Construct, at vores kaotiske, vidt forgrenede mediebillede bliver filtreret, ordnet og leveret. Alle medvirker med blogs, mobiltelefonbilleder, videofilm og undersøgelser. Mange bliver betalt for deres bidrag – med en lille del af Googlezons enorme reklameindtægter. Epic producerer individuelle indholdspakker til hver enkelt bruger ud fra hendes valg, forbrug, interesser, demografi, socialt netværk. Når det er bedst, tilfredsstillende Epic selv de mest kræsne og

kritiske læsere, som et resumé af verdens tilstand, dybere, bredere og mere nuanceret end noget, vi før har set. Når Epic er værst, er det en trussel mod demokratiet, mener kritikerne.

Vejen til Epic

Ifølge Robin Sloan, medieforsker, blogger og skaber af minifilmen Epic 2014, befinder vi os allerede på vejen til Epic. Faktisk tog Tim Berners-Lee de første spadestik, da han i 1989 opfandt WWW – World Wide Web. I 1994 bringer en revolutionerende e-butik os tættere endnu på Epic. Amazon.com's salgsalgoritme bygger på personlige anbefalinger. Computeren kommer med forslag til andre bøger, som vil interessere dig. Google – verdens hidtil mest effektive søgemaskine kommer til verden i 1998. Googles søgealgoritme er i familie med Amazons og behandler links som anbefalinger. Blogger og Friendster er publiceringsværktøjer, som gør det nemt og tilgængeligt for gud og hver mand at udveksle tanker, billeder og data.

Det første nyhedsbrev, som udelukkende er produceret af computere er Google-News. Det er i 2002. Som Sloan udlægger det, bruger it-giganterne Google og Microsoft begyndelsen af det 21. århundrede til at ruste sig til kamp. De opkøber og fusionerer. Bliver store og stærke. Og allerede i 2006 – lige om lidt, ser verden måske Google Grid – en universel platform, som tilbyder ubegrænset lagringsplads og båndbredde.

Skræddersyede nyheder, hjemmestrikkede leksika

Vejen til Epic er lige foran os. Du får sikkert allerede skræddersyede nyhedsbreve fra udvalgte medier. Måske Computerworld Onlines eller Børsens. Men det kan blive smallere og smartere. Det hotte lige nu er RSS. På MSN nyheder kan du på din RSS reader få leveret nyheder fra 200 danske medier. Nyheder skræddersyet lige præcis til dig. Den samme service får du på overskrift.dk, hvor du via emneord kan vælge de nyheder, du ønsker. De lander i din reader som små abstracts.

Syndikerede nyheder bliver lavet fuldautomatisk ved hjælp af XML-filer, og de fås også som lyd og billedfiler. Du behøver ikke at bevæge dig ud på nettet for at få informationer, og du kommer ikke til at falde over informationer om emner, som ikke interesserer dig et hak. Har du selv lyst til at deltage mere aktivt og gøre informationsstrømmen større, kan du skrive bidrag til fx open source leksikonet Wikipedia. Det er ved at overhale de traditionelle leksikonmedier indenom. At Wikipedia er open source, indebærer blandt andet, at alle kan kommentere og redigere artiklerne. Ingen får penge for at bidrage til artiklerne i Wikipedia. Lønner er anseelse.

Howdan kan man stole på informationerne i et hippieleksikon som Wikipedia? Hele systemet baserer sig på social tillid. At vi mennesker har en grundholdning om, at andre ikke lyver. Internettet er blot et

Foto: PROSA

spejlbillede af den virkelige verden. Den virkelige verden bliver holdt sammen af forskellige mekanismer. Blandt andet, at mennesker som udgangspunkt har tillid til hinanden.

Når de traditionelle medier puster til flammerne og fortæller skrækhistorier om, hvordan du kan blive snydt, så det driver på internettet med tiggerbreve fra Nigeria, som lokker penge ud af godgørende fjolser, kan der være en god kommerciel grund til det. Internettet er en trussel mod konventionelle medier. Hvem pokker gider kaste 20.000 efter den Store Danske Encyklopædi eller betale et avisabonnement, når man kan få informationen på nettet, gratis og helt up to date.

Journalister og guldorn

Hmm, siger den konservative traditionelle

læser så. Det er jo rart at vide, hvem der er afsender af informationen, om det er en person, jeg kan fæste min lid til, en kilde, jeg stoler på og deler holdninger med.

Svaret er, at folk i stigende grad får dækket deres nyheds- og informationsbehov via hjemmesider, blogs og RSS feeds, som serverer personaliserede nyheder og information til den enkelte bruger. Dertil kommer, at over halvdelen af de amerikanske teenagere også bidrager med indhold til internettet i dag i form af blogs, kunst, historier, videoer og hjemmesider.

Om nyhederne kommer fra Ekstra Bladets netavis, B.T.s netavis, New York Times på nettet, BBC's hjemmeside eller en ven eller en anonym blogger - flere og flere er ligeglade med kilden. Som Peter Svarre, seniorinformationsarkitekt på Tribal DDB, udtrykker det i en artikel: "For den almindelige nyhedskonsument går værdien af den enkelte nyhed mod nul, fordi udbuddet af nyheder er eksorbitant". Han mener, at værdien for "nyhedskonsumenten ligger i services, der kan aggregere og editere nyheder, så de bliver relevante, personlige og ikke mindst troværdige".

Vinderne i Epic's verden bliver medier, som opfinder teknikker til at samle og redigere viden. Det peger på, at gammel-dags redaktioner, som fx også dette blads redaktion vil blive mere eller mindre overflødige. Den kritiske journalist og hendes rolle kommer ikke til at dø. Tværtimod bliver kritiske journalister med god gammel-dags journalistisk tæft for den gode historie og troværdige kilder vigtigere end nogensinde. Journalister, som evner at se igennem mylderet af information på nettet og finde frem til de guldkorn, der ligger tættest på sandheden, er afgørende for den demokratiske proces.

Den kritiske læser

En automatiseret søgemaskine som fx Googles kan måske finde ud af, hvilken blog, der ofte citeres, men den kan ikke gennemskue de interesser, der ligger bag den enkelte blog. Den kan ikke diskutere, hvorfor man kan stole på nogle blogs og ikke andre. Peter Svarre mener derfor, at de nye mediespillere ikke skal findes i "nørdernes rige, hvor man primært søger tekniske løsninger på journalistiske problemstillinger." Den nye verdens medspiller er dig, den kritiske læser.

Populære søgeord

Hvis du er en ganske almindelig internetbruger, har du sandsynligvis allerede googlet flere gange i dag. På ganske få år er søgefunktionen altså gået fra at være en mere eller mindre perifer og negligeret, men dog nyttig, service, til at være de fleste

bruges de facto interface til computeren og internettet. Og search-virksomhederne er blevet vigtige aktører på markedet, ikke blot inden for it, men også i mediemarkedet. De indtastede søgeord og den høje trafik fra brugernes search giver fx Google en fantastisk og unik platform til at sælge annoncer.

Google Zeitgeist er et værktøj, der opsummerer de søgeord, der vinder eller mister momentum i en given periode. Ved at holde øje med og tælle populære søgeord, kan Zeitgeist give et meget besnærende og fascinerende indblik i, hvad vores kultur interesserer sig for, hvad der er „hot“, og, lige så vigtigt, hvad der er „not“ på et givet tidspunkt.

På Technorati.com kan du søge i 21.5 millioner sites og 1.7 milliarder links. På Technorati.com kan du finde ud af, hvad

Foto: PROSA

I Epic's verden kommer vi til at vinke farvel til farvestrålende, tillokkende magasindisplays. I stedet kommer hele verden til dig på din skærm. Filtret af dig, din søgemaskine og Epic.

Foto: Martin Foldgast

der rører sig lige nu på blogs. Søgeresultaterne er listet med de nye først – ofte er de kun minutter gamle. Ønsker du at tjekke, hvad den hotteste nyhed er lige nu, den mest diskuterede bog, film eller blog er, så klik ind på Technorati.com. Det demokratiske brugerbaserede, maskindrevne site.

Mit perfekte svar

Men bagom searchens imponerende tal og successhistorier, ligger den latente angst for, at search-virksomhederne skal misbruge de store mængder data, de ligger inde med. Data om hver enkelt brugers individuelle søgninger og „klikstrømme“ kan fremskaffes og udleveres, og konsekvenserne kan blive meget ubehagelige. Som en Google executive udtrykker det i bogen “The Search” af John Battelle”, „Vi er en dårlig historie væk fra at blive set som Big Brother“.

”The Search” fortæller Googles historie, og ifølge den har vi kun set toppen af isbjerget med hensyn til, hvad search kan tilbyde os. Bogens forfatter John Battelle har en vision om den perfekte søgning. ”Hvis man kunne forestille sig at stille et hvilket som helst spørgsmål – og få ikke bare det korrekte svar, men mit perfekte svar – det svar, der passer lige præcis til min kontekst og min intention med spørgsmålet, et svar, der afspejler, hvem jeg er, og hvorfor jeg spørger.”

Måske vil fremtidens søgemaskiner kunne opbygge en profil af dine interesser ud fra dine spor i cyberstøvet og integrere det i dine search-resultater. Derfor er search-industrien meget interesseret i kunstig intelligens, så søgemaskinerne en dag kan begynde ikke bare at finde svarene – men også at forstå spørgsmålene.

Ordbog

Blogs

Er en forkortelse af weblogs – altså webdagbøger. Blogs har i mange år været det store buzzword i internetlingoen, men nu ser det ud til, at de omsider vinder den udbredelse, som er blevet dem spået. Arla – den udkældte mejerikoncern – har dette efterår åbnet tre weblogs. Dermed er Arla en af de første store danske virksomheder, som tager de nye muligheder for dialog med forbrugerne via internettet til sig.

RSS:

RSS er XML filer til web syndikation brugt af nyhedssites og weblogs. Forkortelsen står for:

Rich Site Summary (RSS 0.91)

RDF Site Summary (RSS 0.9 and 1.0)

Really Simple Syndication (RSS 2.0)

RSS teknologien giver internetbrugere mulighed for at abonnere på indholdet på de sites, som stiller RSS feeds til rådighed, typisk sites, som ofte ændrer eller producerer ny information.

(Wikipedia.org)

Wikipedia

Wikipedia er et projekt, hvor brugerne sammen skriver og bruger en encyklopædi. Målet er at lave et komplet leksikon med åbent indhold på alle verdens sprog. Den 18. november 2005 indeholder encyklopædien 34687 danske artikler. Se hvordan du kan skrive med på forsiden for skribenter.

Læs mere:

Epic 2014: www.robinsloan.com/epic/

Politiken 25-10 2005: Nyhedsimpressionisterne af Jens Lenler

Kommunikationsforum: Tag mig med, tag mig med til web 2.0 af Peter Svarre

Kommunikationsforum: The Search: Google og alle de andre af Lily From Poulsen

The Search af John Battelle, Portfolio 2005 \$25.95

Pew Internet 2-11 2005: Family, Friends & Community

Grade the News: 3-10 2005: Newspapers can't maintain monopoly profits because they've lost their monopolies

Mus og mænd

Doug Engelbart opfandt stort set alle de ingredienser, der indgår i den moderne computer. Han var på mange måder forud for sin tid - og ofte misforstået eller direkte latterliggjort.

AF KARSTEN BENGTTSSON,
FREELANCEJOURNALIST, SAN FRANCISCO

Engelbarts stædighed gjorde ikke tingene lettere. Derfor levede Engelbart det meste af sit liv som en forsmået elsker, der aldrig rigtig følte, at han blev anerkendt for det, han bidrog med til den store it-revolution. Dette er historien om manden, hans mus og de mange mure, der skulle nedbrydes.

Store skridt

Det er en solrig dag i Californien. Efter mere end en times kørsel på highways, drejer man ind på firmaet Logitechs parkeringsplads. Logitechs bygninger er lave og flade, som de fleste kontorbygninger ved San Francisco bugten. I lobbyen tager Doug Engelbart imod. Logitech har tjent millioner på salg af computermus og har som en vennetjeneste givet opfinderens af musen et kontor, hvor han kan arbejde på sine projekter.

Et lille hjørne, hvor der kan tænkes store tanker. Engelbart er nemlig ikke en mand, der er kendt for at tage små skridt. Verden skal helst bevæge sig fremad i spring, hvilket har gjort, at Engelbart har løbet sig mange stavere i livet gennem tiderne. Alt sammen på grund af sin stædighed og store utålmodighed med fremskridtets langsomme gangart.

På Engelbarts kontor står en computer, hvortil der er knyttet – naturligvis – en mus, men også et lille, underligt keyboard med kun fem taster. En af Engelbarts mange fikse ideer, som vi senere skal vende tilbage.

Den store depression

Engelbart voksede op på en lille gård udenfor byen Portland i staten Oregon. Det var under den store depression i 30'erne. Midlerne var små – og ambitionerne ligeså. Doug fik at vide, at der var tre vigtige ting i livet: Få en uddannelse, få et job og en familie. Da Engelbart havde opnået disse tre ting som 20-årig, følte han pludselig, at han manglede mål i tilværelsen. En dag, da han kørte på arbejde, så han nærmest i trance en lang, oplyst gang med lukkede døre. Det var hans fremtid – en uendelig lang gang, meget behageligt oplyst, men fuldstændig uden eventyr.

- Hvad fortalte det mig? At jeg ikke havde noget mål i mit liv. At jeg blot ville have et behageligt liv og en pæn familie. Den gik jo ikke.

Noget stort

Engelbart besluttede sig for, at han ville udrette noget stort her i livet. Og det skulle være noget, som ville forbedre menneskers tilværelse. Han begyndte at tænke på, hvordan verden blev stadig mere kompleks, og hvordan det konstant ville blive vanskeligere for almindelige mennesker at navigere gennem den stadig stigende informationsmængde.

Løsningen, mente Engelbart, ville være at opfinde et apparat, der kunne gøre os mere intelligente som et kollektiv. Det skulle være et apparat, der forbandt mennesker, således at de kunne arbejde sammen på samme projekter og på den måde bygge

Denne mus blev patenteret i 1970 som en »X-Y positions indikator.« Xerox Park krediteres ofte for opfindelsen af musen, hvilket ikke er korrekt. Derimod er var det dem der opfandt trackballen der erstattede hjulene på denne mus.

Foto: <http://www.bootstrap.org/chronicle/pix/pix.html>

på hinandens erfaringer og ideer. Den skulle styrke og udvide ("augment") menneskets fælles intelligens.

Store som elefanter

Det eneste, der lignende et sådant apparat på dette tidspunkt var computere. Men der var kun tre i verden og de var store som elefanter og kunne slet ikke det, som Engelbart forestillede sig. Ikke engang programmører havde et interaktivt forhold til datidens computere. Disse blev fodret med hulkort og ud kom – måske – et svar. Alligevel så Engelbart, at computeren måtte blive det apparat, som kunne øge menneskets kollektive intelligens. Med sin fortid som radaringeniør i hæren tænkte han, at hvis en computer kunne læse hulkort, kunne den også fremvise symboler og tegn på en skærm. Og hvis man hertil forbandt et keyboard, så brugerne kunne få et interaktivt forhold til computeren, ville man være kommet målet meget nærmere.

- Jeg så denne vision med tegn på en skærm, en mus og et keyboard – alt dette havde jeg på plads inden for halvanden time, fortæller Engelbart til PROSAblandet.

Vannevar Bush

Engelbarts ansigt er mildt med buskede øjenbryn over de blå øjne. Hans stemme er blød og lav, som om han sad langt væk fra en. Og det er sigende for hans alder, da han starter den næste sætning: - Det var under slutningen af 2. verdenskrig... Men det var på dette tidspunkt, at de første frø blev lagt i Engelbarts hjerne til det, der senere skulle blive ingredienserne til den moderne computer. Mus, keyboard, skærm, click-and-drag, netværk osv. Engelbart sad på Filippinerne og ventede på at blive sendt hjem fra 2. verdenskrig. For at slå tiden ihjel gik han ind på et lille bibliotek, der mest bestod af bambusmøbler. Her fandt han en artikel af Vannevar Bush i

tidsskriftet The Atlantic Monthly. Vannevar Bush var en af de mest kendte ingeniører i den amerikanske hær og havde blandt andet været med til at opbygge "The Manhattan Project", der senere udviklede den atombombe, der sluttelig skulle ende 2. verdenskrig – efter at have dræbt tusinder af civile japanere. Vannevar Bushs artikel havde overskriften "As We may Think" og berettede om en maskine, som han mente burde opfindes. Han kaldte maskinen for memex – og den indeholdt mange komponenter til den moderne, personlige computer – blot naturligtvis beskrevet i det præcomputer æra sprog, der var tilgængelig i midten af 1940'erne. Artiklen lagrede sig i et hjørne af Engelbarts "harddisk".

Måtte lære noget mere

Da Engelbart kom hjem fra krigen, startede han med at arbejde hos NACA Ames Laboratory, der var en forløber for NASA. Han var blandt andet ansvarlig for en række vindtunneller, der kunne måle vindmodstand og så videre. I 1951 sagde Engelbart sit job op. Da han følte, at han måtte lære noget mere, søgte han ind på Berkeley Universitet. Her var man ved at bygge den første mainframe computer baseret på von Neumanns arkitektur. Engelbart var hel vild. Han blev ved med at spørge, hvornår den var færdig, om det ville være muligt at forbinde et keyboard til den og eventuel lade den indgå i et netværk og så videre. De ansvarlige for opbygningen af von Neumann computeren stirrede med dyb forundring på den unge student. En dag under en privat grillfest spurgte en professor unge Doug, hvad hans interesser egentlig var. Engelbart begyndte igen med interaktive computere forbundet i et netværk, hvor flere kunne arbejde sammen på samme projekt.

- Hvor mange har du fortalt det til? spurgte professoren.
- Ingen, svarede Engelbart.
- Så lad være med at gøre det, sagde professoren.
- Folk vil tro, du er gal.

Doug Egenbart modtog »National Medal of Technology« som tak for sit store arbejde med udvikling af nye teknologier af Præsident Bill Clinton d. 1. dec. 2000.

Foto: <http://www.bootstrap.org/chronicle/pix/pix.html>

Nyt ungt firma

Engelbart forlod universitetsverden. Det var vist alligevel ikke noget for en ung visionær. I stedet tog Engelbart kontakt til et

nyt firma, der var under opbyggelse. Det var grundlagt af nogle unge fyre ved navn Bill Hewlett, David Packard og Barney Oliver. Engelbart tog kontakt til dem og firmaet var øjensynlig interesseret i at ansætte ham. Man tilbød Engelbart en kontrakt, og han kørte glad hjem. På vejen blev han dog nervøs for, om de tre havde misforstået, hvad det var han ville. Engelbart standede ved den første telefonboks og ringede til Barney Oliver. Ja, han måtte undskyldte, men Engelbart ville blot sikre sig, at firmaet så den digitale computer som vejen frem.

- Nej, svarede Barney Oliver. - Vi vil ikke fremstille computere. Vi vil lave elektronisk udstyr. Engelbart takkede derpå nej til jobbet.

- De ændrede vist siden mening, griner Engelbart. - I dag er de verdens fjerdestørste computerfremstiller...

Egen afdeling

I 1957 modtog Engelbart et tilbud om at komme og arbejde for noget, der kaldte sig Stanford Research Institute (SRI) i Menlo Park. Det meste af arbejdet hos Stanford Research Institute var finansieret af den amerikanske hær, der var interesseret i forskning i, hvordan mennesker og maskiner fungerede sammen. Engelbart var ikke vild med sit arbejde, og en dag opsøgte han chefen og argumenterede for, at han burde have sin egen researchafdeling, hvor han kunne teste, hvordan maskiner kunne få mennesker til at arbejde og tænke mere effektivt. På den måde blev SRI's Augmentation Research Center skabt. Hos SRI kom Engelbart i kontakt med Bill English – endelig en mand, der synes at forstå Engelbart. Sammen udviklede de adskillige prototyper af en computer, der kunne fremvise symboler på en skærm og som havde en "mus" med hjul, der kunne bruges som cursor på skærmen.

- Ingen kan huske, hvem der kom på navnet "en mus", siger Engelbart, der dog tilføjer at ledningen dengang kom ud i bunden – hvilket fik hele arrangementet til at minde om en mus.

Den store demonstration

Efter i flere år at have arbejdet i laboratoriets isolerede kælder, var tiden endelig kommet til, at Engelbart og hans kollegaer skulle fremvise deres vision for fremtidens computer. I 1968 afholdes i San Francisco The Fall Joint Computer-konferencen. Her skulle Doug Engelbart på scenen og fremvise sin vision. Få af de mennesker, der var til stede, glemmer hvad de var vidne til på denne dag. Præsentationen er senere blevet kaldt "the mother of all presentations" og en af de tilstedeværende, computer-pioneren Alan Kay, sammenlignede Engelbart med Moses, der skilte Det røde Hav. Ingen havde nogensinde set noget lignende, husker Alan Kay.

Vi var nervøse

Engelbart var alene på scenen. Via en midlertidig antenne, der var sat op i bjergene omkring Menlo Park, havde han forbindelse med resten af holdet på SRI, som blev ledet af Bill English. For en gang skyld var heldet på Engelbarts side. Små uskyldige uheld, der altid sker, synes på mirakuløs måde at holde hinanden i skak – og systemet oppe.

- Vi var nervøse som bare fanden, siger Engelbart. Engelbart bar høretelefoner kombineret med en mikrofon og lignede en jetpilot. Han havde en storskærm foran sig og et keyboard. Hans højre hånd hvilede på en underlig lille tingest på størrelse med en pakke cigaretter. Der var hjul på og Doug flyttede den rundt i små cirkler. Han havde også et lille mini-keyboard med fem taster, som han brugte til at indtaste forskellige kommandoer.

Indkøbsseddel

Computerfolk, der overværede Dougs præsentation, kan stadig se ham for sig og høre hans indledende sætning:

- Hvis du, som en intellektuel arbejdende, i dit kontor havde en computer, som var aktiv hele dagen og som reagerede med det samme – hvor megen hjælp ville det ikke være? På skærmen fremkom en indkøbsseddel, trykt med nærmest håndskrevne bogstaver. Men på forunderlig vis var Doug i stand til, med cursor, keyboard og mus at reorganisere listen uden problemer. Men magien stoppede ikke her. Engelbart skaffede sig forbindelse til Bill English i Menlo Park, hvis portræt nu fremkom på skærmen.

- Hej Bill, sagde Doug og fortsatte:

- Vi er nu i forbindelse – lad os se om vi kan arbejde sammen. Herefter begyndte de at skrive og redigere i teksten på skift. De var endda i stand til at videregive cursoren til hinanden som en stafet – noget få moderne computere i dag er i stand til.

Engelbart, i sit kontor i Tymshare i 1984. Han fremviser den oprindelige mus fra 1970 sammen med den dengang senest model.

Foto: <http://www.bootstrap.org/chronicle/pix/pix.html>

Kun ringe forståelse

Præsentationen rummede det, der var kernen i Engelbarts vision. Mennesket skulle ikke sidde og arbejde alene. De skulle arbejde og bygge videre på hinandens ideer i en kollektiv indsats. Men trods præsentationens store succes, mødte Engelbart fortsat kun ringe forståelse for sit arbejde.

- De følgende år var hårde, siger Doug Engelbart og trækker på skuldrene over verdens dårskab og uforstand – en gestus, der er blevet nøje indøvet gennem de mange år. Hvordan Engelbarts revolutionerende tanker om den moderne computer spredtes, er efterhånden almindelig kendt. Fra SRI tog medarbejdere mange af hans opfindelser med videre til PARC Xerox. Her kom Steve Jobs en dag forbi og så treenigheden af skærm, keyboard og mus. Jobs stjal det hele med tilbage til det nystartede Apple og lod elementerne indgå i lanceringen af den første personlige computer. Herfra stjal Bill Gates ideen til Windows – og resten er historie.

Moore's lov

Men der var mere til Engelbarts vision end blot mus-skærm-keyboard.

Hans tidlige demonstration indeholdt også Windows i flere lag, hyperlinks og en tidlig udgave af Ethernet. Desuden har

historikere inden for computervidenskaben i dag rejst tvivl om et andet interessant spørgsmål – nemlig hvorvidt Doug Engelbart også bør tilskrives en del af æren for opfindelsen og udformningen af den såkaldte Moores Lov. Allerede i 1959 skrev Engelbart nemlig en afhandling, som han kaldte "Microelectronics and the Art of Similitude". Heri forudså Engelbart, at hans idé var mulig, fordi computerchips ville blive både mindre og hurtigere. Gordon Moore indrømmer selv, at han hørte et foredrag, som Engelbart holdt med udgangspunkt i afhandlingen, og at dette delvist inspirerede ham til at udforme og nedfælde Moores lov.

Ingen holden mand

Selvom Engelbart således er manden bag hovedparten af de elementer, der indgår i den moderne computer, så er han ikke selv på nogen måde blevet en holden mand. Logitech har, som nævnt, lånt Engelbart et kontor, hvorfra han arbejder på sit livslange projekt om at gøre intellektuelt arbejde nemmere og bedre. På spørgsmålet om han misunder dem, der er blevet mangemillionær på grund af hans opfindelser, ryster Engelbart på hovedet.

- Næ, jeg ville hjælpe verden og tænkte ikke rigtigt på penge. Jeg er tilfreds, hvis jeg har til dagen og vejen.

Ingen netværk

En af dem, der er blevet rige på Engelbarts vision, er Steve Jobs – grundlæggeren af Apple – der som tidligere nævnt "løftede" de vigtigste nyskabelser under den famøse PARC Xerox-rundtur. På et tidspunkt inviterede Jobs ham på en rundtur hos Apple, der havde sat hans vision i masseproduktion. Men Engelbart var ikke imponeret over Apples indsats.

- Jeg sagde: Jeres computere har jo ikke nogen mulighed for at blive koblet til et netværk. Det er en frygtelig begrænsning – for brugerne kan jo så slet ikke arbejde i hinandens dokumenter. Dette var i starten af 1980'erne, men vi havde jo brugt elektronisk post siden 1970 over ARPA-net. Men både Jobs og Gates ignorerede alt for længe netværkets store betydning for kollektivt samarbejde. Det er jo netop muligheden for at arbejde sammen, der styrker vores indsigt og gøre det muligt at navigere i en stadig mere kompleks verden, konkluderer Doug Engelbart.

Brugervenlig

Efter interviewet viser Engelbart, hvad han for tiden arbejder på. Centralt i hans forestilling om den moderne computer er et mini-keyboard med fem taster.

- På den måde kan jeg både bruge musen og give computeren kommandoer, siger Engelbart. Han viser et eksempel, hvor han lynhurtigt kan highlighte en tekstblok med den ene hånd og flytte den med musen. Men trods det, at Engelbart bruger de næste 10 minutter på at forklare ideen, forbliver den en smule uklar. Men ikke for Engelbart selv. Han fremviser og beskriver fortsat dets store fortræffelighed.

- Men det kan den kommercielle verden ikke se, siger han.

- Jeg hader begrebet "brugervenligt". Hvorfor skal alting være så nemt at anvende? siger Engelbart og ryster endnu engang på hovedet over verdens uforstand.

- Det var også det, jeg var oppe imod i 70'erne. Der blev jeg – åndelig talt – sendt til Sibirien. Men fysisk sad jeg midt i Silicon Valley og så revolutionen foregå. Men blot meget langsomt... forklarer Engelbart. Og også uden megen anerkendelse til manden, der gjorde det hele muligt. Er han en bitter mand? Sådan virker det ikke. Engelbart ved bare, at han har ret. Og at det er besynderligt, at alle ikke kan indse det....

Oracle Express – en gratis Oracle

Så er Oracle (endelig) kommet i en gratis version. Oracle har efter lang tids betænkning og større og større konkurrence på databasemarkedet valgt at lave en gratis version af deres database.

AF KIM ALEX OLSEN,
DATABASEADMINISTRATOR

Det er en lettere nedroslet version af deres standard edition, der nu er kommet kvit og frit ud til skoler, uddannelsesinstitutioner, private og virksomheder, der kan "nøjes" med en 4Gb data database (se faktaboks om licensreglerne). Tiltaget er kommet efter nogle spektakulære fremskud fra konkurrenterne. MySQL har lige lanceret deres version 5 (anmeldt i Prosit), som decideret går efter Oracles markedsandele, bl.a. har MySQL inkluderet et decideret konverteringskit til at konvertere en oracle database til MySQL. Samtidig har Microsoft lanceret deres version af en gratis database – SQLserver Express med licensbetingelser som til forveksling ligner Oracles (eller omvendt!). Og for at gøre databasebegejstringen fuldendt, så vil IBM også snart lancere en gratis version af deres DB2 Express (med samme licensbetingelser 2Gb etc.) - nemlig i form af, at Zend Core for IBM (som er et PHP-installations- og konfigureringsværktøj) vil indeholde en gratis DB2 Express i pakken.

Databasvalg

Så kampen om databasemarkedet er nu brudt ud i fuldt krig – specielt bliver der jo sat ind på undervisningsmarkedet – hvis man kan vinde de studerende, mens de studerer, er der traditionelt god chance for, at de vil vælge at arbejde videre med det produkt, som de lærte at kende under studiet. Men resultatet for alle os andre er jo ret positivt, vi har nu muligheden for at vælge den database, der er bedst til den pågældende opgave. Specielt i PROSA har vi i lang tid gerne ville afholde nogle Oracle-kurser, men af licensmæssige grunde har det ikke kunnet lade sig gøre på et økonomisk forsvarligt grundlag (se faktaboks om Oracle kurser i Prosa). Private har nu mulighed for selvstudier, webhoteller for at tilbyde andre databaser end MySQL, softwarehuse kan levere en gratis database med deres applikationsløsning osv., osv.

Det får du

Hvad får man så med Oracle Express – ja først og fremmest en af de mest moderne og up to date relationelle databaser i dag. Men Oracle understøtter også objektorientering i databasen, man kan gemme objekter i databasen ligesom den supporterer alverdens datatyper – specielt interessant er, at Oracle kan indeholde native XML tabel typer, så der er frit valg til at vælge teknologi, når man vil gemme data. Oracle og dermed Oracle Express følger ISO 2003 SQL standarden helt, med alt hvad dette indebærer. Som stored proceduresprog medfølger PL/SQL, som faktisk har stået rollemodel til ISO 2003 SQL standarden for Stored Procedure, som eksempelvis MySQL lige har indført i deres version 5. Men PL/SQL er den mest fuldførte version af de stored proceduresprog, der findes i de forskellige databaser – her er fuld support for alle datatype, fuld SQL, mulighed for at samle stored procedurer (og funktioner) ind i pakker, ligesom der er en exceptionel exception-håndtering!

Xquery

Det sidste nye i Oracle er support af Xquery – den hidtil eneste database der har denne support. Hvad Xquery er? – Ja, den er det nye datasprog, som gerne skulle være for XML, hvad SQL er for relationelle data. Hvis man vælger en XML datamodel, vil den være væsensforskellig fra en tilsvarende relationel datamodel. Den relationelle tabel indeholder i sin struktur kun to helt faste dimensioner, og det er SQL bygget til at understøtte, i øvrigt ud fra faste matematiske principper. For dog at kunne samarbejde mellem relationelle tabeller og XML-tabeller har man som en del af SQL 2003 medtaget en XML-del (del 14), som sikrer, at man kan trække XML ud af relationelle tabeller, ligesom man kan bygge tabeller ud fra XML-dokumenter. Man har også tilføjet xpath-udtryk direkte i SQL, således at man i en

where clause i SQL direkte kan bruge et xpath-udtryk, hvis man selecter i en XML tabel. Men i praksis viser det sig, at dette ikke er en tilfredsstillende løsning, når man arbejder med XML-data. Derfor har man (W3.org) vedtaget et nyt datasprog, Xquery, som på en noget anderledes måde arbejder med XML. I dette kan man uden problem udtrække XML-data, også når disse er rekursive (som jo er en naturlig måde at lave XML modeller på), man kan trække data ud, man kan omstrukturere sit XML og man kan indsætte XML data. Her er Oracle den første til at understøtte dette nye datasprog, og det er med i Oracle Express.

Gratisversionen og købeversionen

Oracle Express er faktisk bygget på den sidste Oracle version (10.2) og har næsten det hele med fra denne version – men der skal selvfølgelig være en forskel på en gratis version og en købeversion (Oracle Standard og Oracle Enterprise), og hvad er så disse forskelle. Ja – Express er bygget på Oracle standard, så alt hvad der er ekstra i Enterprise er heller ikke med i Express – dette er bl.a. RAC (Real Application Cluster og partitionelle tabeller). Derudover har Oracle trukket spatial support (digitale geografiske data) ud af Oracle Express (det findes i de øvrige versioner), og det er der allerede diskussion om, især da både MySQL og MS SQLserver har spatial support med i deres versioner. Og så har Oracle trukket følgende ting ud:

- Værktøjer som DBCA, NETCA
- Managementværktøjer som OEM (Enterprise manager)
- Server side Java
- Spatial option, Locator, Workspace Manager
- interMedia
- UltraSeach, data mining, parallel features, RAC, etc. som ikke er inkluderet i Standard Edition
- ASM

den er udmærket, når man arbejder inde fra en browser i forvejen, så den skal nu nok blive brugt.

Vellykket udviklingsværktøj

Men hvis man som noget af det første bruger adm.menuen og unlocker brugeren „hr“, kan man herefter logge ud af HTMLDB og i stedet logge ind som brugeren hr, og nu afslører et nyt menu-punkt sig – nemlig Application Builder. Dette er det nye udviklingsværktøj til at bygge applikationer til Oracle, igennem mange generationer af Oracle har man kendt til forms som udviklingsværktøj. Det udmærkede sig ved at være hurtigt til at udvikle skærbilleder og var tæt integreret med databasen. I takt med at udviklingen har bevæget sig tættere og tættere på at bruge browsere og html til alt, har forms fået det sværere. Der er kommet en ny version, der kan bruges til webudvikling, men den kæmper en hård kamp med Java. HTMLDB er så et forsøg på at lave et nyt udviklingsværktøj til hurtig applikationsudvikling i html og Oracle, og det er faktisk et meget vellykket forsøg. Det tager ikke mange minutter at lave de simple vedligeholdelsesskærbilleder – et billede til en tabel eller header/detail skærbilleder. Her minder HTMLDB meget om forms, som netop også er stærk til at lave de meget simple vedligeholdelsesapplikationer. Det svære bliver så, om værktøjet holder til at lave de mere komplicerede valideringer og skærbilleder, så det også bliver muligt at bruge i

den virkelige verden. Der har endnu ikke været tid til at afprøve dette i dybden, men umiddelbart ser det interessant ud - der er i hvert fald tænkt over sessionshåndtering i den stateless http protokol, der er integration med PL/SQL, ligesom der er en masse indbyggede funktioner, som man kan bruge. Endelig har Oracle benyttet sig af den stærke integration med XML, således at man kan bruge XML-grafikværktøjet SVG (se ordforklaring) til at vise sine data grafisk. Det har ligget lige for at udtrække sine data i XML og bruge en XSLT-processor til at danne SVG-grafik, og det er så også det, der er sket i dette værktøj. Der er også bygget template håndtering ind i HTMLDB, ligesom man kan indbygge javascript til skærm/musehåndteringen.

De andre værktøjer

Endelig indeholder HTMLDB også en debugger og et deployment-værktøj. Alt i alt et meget spændende applikationsværktøj/sprog, som skal blive interessant at følge i fremtiden. Af andre værktøjer, som Oracle supporterer, er først og fremmest Jdeveloper – det er et selvstændigt, værktøj som er til brug for Java-udviklere, men faktisk kan man også godt som PL/SQL-udvikler bruge det. Jdeveloper har tidligere kostet en masse penge, men er nu gratis at bruge, man skal blot downloade det fra Oracles technetside, installere det, og så er man kørende op imod sin Oracle Express database. Et must for Java-udviklere. Til .NET-udviklere har Oracle lavet Oracle

Developer Tools for Visual Studio .NET – et værktøj der gør det let at få adgang til Oracle Express indefra Visual Studio. Til PHP findes som tidligere nævnt Zend Core, men både til PHP og .NET kommer man til at mangle et egentligt udviklingsværktøj – det må man så skaffe sig andetsteds fra. Der findes selvfølgelig en masse købeværktøjer til Oracle, som man kan bruge, men der findes også et par gratis, og der skal nok komme en masse flere. For øjeblikket findes Tora og FreeToad som administrations- og PL/SQL-værktøjer. Hammerora er et spændende open source-testværktøj til Oracle, og så kommer der formentlig nu et mylder af andre værktøjer. Som afslutning kan siges - Oracle har aldrig været særlig gode til at lave værktøjer, men til gengæld rigtigt gode til at lave databaser. Databasen er her nu kvit og frit i form af Oracle Express og med det medfølgende HTMLDB skal det blive spændende at se, om Oracle endelig har lært at lave gode værktøjer – prøv selv – eller deltag på et af PROSAs foredrag/kurser i den nye gratis Oracle for at få en nærmere introduktion.

Ordforklaring:

SVG – Scalabel Vektor Grafik, et XML dokument/sprog der indeholder grafisk data, XSLT eXtensible Stylesheet Language Transformation som er et XML sprog der kan bruges til at transformere XML – Oracle har en XSLT processor indbygget i databasen.

– Oracle Express Licensbetingelser

Oracle XE er beregnet til

- Udviklere som arbejder med PHP, Java, .NET, og Open Source applikationer
- DBAs som behøver en fri startdatabase til træning og udvikling
- Uafhængige Software leverandører og hardware leverandører, som ønsker en database som er gratis at videredistribuere.
- Uddannelsesinstitutioner og studenter som behøver en gratis database at uddanne sig på.

Med Oracle Database XE, lige nu tilgængelig som Beta release for Windows and Linux, kan man udvikle og installere applikationer med et stærk afprøvet brancheledende infrastruktur og enere opgradere uden bekostelige og komplekse migrationer. En produktions release er fastlagt til slutningen af 2005.

Oracle Database XE må installeres på en vilkårlig størrelse maskine med et vilkårlig antal cpu'er, men Oracle XE er begrænset til kun at bruge op til 4GB af bruger data, op til 1GB RAM, og bruge en CPU på host maskinen.

– Links

Oracle Express / XE - <http://www.oracle.com/technology/products/database/xe/index.html>

FreeToad - <http://www.toadsoft.com/downld.html>

Tora – <http://sourceforge.net/projects/tora>

Hammerora - <http://sourceforge.net/projects/hammerora/>

Oracle Manualer - <http://www.oracle.com/technology/documentation/index.html>

– Prosa Oracle relevante kurser og foredrag.

Oracle Intro –

Oracle PL/SQL –

Intro til Xquery -

Se www.prosa.dk/kurser. Alle bliver afholdt både i Århus og København.

Kongres med fremsyn

FTF (Funktionærerne og Tjenestemændenes Forbund) holdt ekstraordinær kongres d. 18. nov. PROSA har nu en plads i forretningsudvalget og Borgfredsaftalen er opsagt.

"Når forandringens vinde blæser, vælger nogle at bygge læhegn, mens andre bygger vindmøller"

FORMANDENS BERETNING, REDIGERET AF THOR TEMTE, REDAKTØR

Velfærd og stabilitet

I sin beretning til den ekstraordinære kongres sagde formand Bente Sorgenfrey bl.a.:

Regeringen når ikke sit mål om en massiv udvidelse af arbejdsstyrken, hvis ikke dens egne forslag til velfærdsreformer viser en større respekt for INDIVIDET og lægger en samlet plan for at gøre arbejdslivet mere attraktivt – en plan, der inkluderer personale- og ledelsespolitik, arbejdsmiljø og økonomiske prioriteringer.

Jeg vil godt slå fast, at FTF ikke er imod ændringer i rådigheden for visse grupper, men den massive jagt vi det sidste stykke tid har oplevet i forhold til kontanthjælpsmodtagere og vores venner i Dansk Socialrådgiverforening bør mane til eftertanke.

Vi har i dette land grupper på kontanthjælp, der ikke kan klare sig på arbejdsmarkedet, og de grupper skal ikke fratages deres forsørgelse. Det handler om det danske samfunds sammenhængskraft, og

svigter man de svage, kan det have store konsekvenser for det danske samfunds STABILITET.

I FTF er vi tilhængere af den solidariske finansiering af velfærden, lige muligheder for alle, social tryghed og demokratisk indflydelse. UDSULTER man de basale velfærdsområder, vil man også udsulte den folkelige opbakning til vores samfundsmodel.

Nogle vil måske sige, at jeg er naiv, men jeg håber, at velfærdscommissionen ikke alene fokuserer på den økonomiske holdbarhed, men også får de sociale og demokratiske perspektiver med i deres anbefalinger - jeg vil stadig håbe, indtil det modsatte er bevist.

Velfærd er nemlig ikke kun et spørgsmål om økonomi, systemer og strukturer, men også om mennesker og demokratisk indflydelse og kontrol.

Den danske samfundsmodel

Den offentlige sektor er jo ikke en tung klods om benet på vort samfund. Sektoren har en afgørende rolle både for den enkelte borger og som en sikker ramme om erhvervslivets konkurrenceevne. Vores unikke samfundsmodel spiller derfor også en hovedrolle i relation til globaliseringens udfordringer.

Globalisering er først og fremmest udtryk for et øget konkurrencepres - fra andre lande og andre virksomheder, der har verden som deres hjemmemarked. Og selv om de offentlige danske velfærdsydelser i høj grad er meningsgivende i sig selv, er det relevant også at vurdere deres betydning for Danmarks konkurrenceevne. Og den er STOR.

Velfærd er ikke kun for den enkelte, men også for SAMFUNDET.

Det var et centralt mål med opbygningen af de nordiske velfærdssamfund at øge udbuddet af arbejdskraft - og holde arbejdskraften arbejdsdygtig. Det offentlige

har tilbudt og udviklet velfungerende uddannelser, sundhedstilbud, omsorgsordninger for børn og ældre m.m.

Alting har naturligvis sin pris, og skatetrykket afspejler selvfølgelig, at en lang række opgaver varetages i den offentlige sektor. Men det er interessant, at net-toudbyttet - BUNDLINJEN - ikke er en svækkelse, men en styrkelse af vores konkurrencekraft.

Det er en stor udfordring at opretholde DEN konkurrencefordel i en verden på vid gab.

Skuer man tilbage, har den offentlige sektor været med til at skabe markante succeser i dansk erhvervsliv. Blandt andet ved at afprøve produkter, der først har kunnet etablere sig på hjemmemarkedet, før de blev konkurrencedygtige globalt. Oticon høreapparater er et godt eksempel, lige som miljø- og vindmølleindustrien er det.

Globaliseringen og velfærdstaten

Danmark klarer sig i dag rigtigt godt i den internationale konkurrence og er forsat blandt verdens rigeste lande. Vi har grund til selvtillid - og skal IKKE bare prøve at ligne andre lande mest muligt.

Vi har skabt en af verdens mest avancerede samfundsmodeller for, hvordan man kan forny et samfund og skabe specielle danske konkurrencefordele. Det beskriver Ove Kaj Petersen og John Campbell så flot i deres notat til FTF om "Den institutionelle konkurrenceevne".

Pointen er groft sagt, at lande, der ikke kan konkurrere på de traditionelle økonomiske parametre, alligevel klarer sig glimrende. HVIS arbejdsstyrken er kvalificeret og fleksibel, HVIS der er politisk stabilitet og bredde, og HVIS der er gode rammer for innovation, nye investeringer og anvendelsen af ny teknologi.

Det stiller til stadighed arbejdsmarkedets parter og det politiske system overfor opga-

ven med at udvikle og vedligeholde modellen og sikre, at vi lærer nyt, får systemerne til at arbejde sammen og styrer landet mod en klar vision. Derfor må vi heller ikke døse hen i selvtilstrækkelighed. Vi skal forpligte os og hele tiden genopfinde og styrke den danske samfundsmodel. Derfor skal vi også reagere, når sammenhængskraften sættes under pres og den politiske stabilitet trues.

Og vi skal også bidrage til stabilitet og sammenhængskraft i andre lande end vores eget. Netop i kraft af globaliseringen har vi en øget MULIGHED for det – og derfor også et øget ANSVAR for at bidrage til den sociale ansvarlighed i de lande, vi samarbejder med.

Globaliseringen betyder konkurrence fra tidligere ulande i vækst især i det østlige Asien. Hvis denne vækst samtidig betyder bedre vilkår og flere rettigheder til vore kolleger i det fjerne, så er det en udvikling alle kan vinde på. Derfor arbejder Ulandssekretariatet, som FTF har en stor aktie i, for at hjælpe med udvikling af det faglige arbejde – og det vil sige med at udvikle demokratiet.

Danmark har gennem de sidste par år toppet forskellige ranglister over konkurrenceevne og vores model med "flexicurity" bærer en del af ansvaret for disse flotte placeringer. Men modellen er under konstant udfordring, og balancen mellem modellens to ben det sociale sikkerhedsnet, A-kasserne og fleksibiliteten hos arbejdsstyrken kan let tippe, hvis ikke modellen videreudvikles varsomt.

Forretningsudvalget forøges med PROSA og socialrådgiverne

FTF's forretningsudvalg er blevet udvidet med to nye medlemmer efter den ekstraordinære kongres. Udvidelsen sker for at styrke debatten.

FTF's forretningsudvalg er øget fra 10 medlemmer til 12. Det vedtog den ekstraordinære kongres den 18. november, hvor Dansk Socialrådgiverforenings formand Henning Breinholt fra FTF-K og PROSAs formand Peter Ussing fra FTF-P blev valgt til nye medlemmer af forretningsudvalget. Baggrunden er at styrke og få et bredere perspektiv på debatten og beslutningsgrundlaget i FTF's forretningsudvalg.

De øvrige medlemmer af FTF's forretningsudvalg er:

Formand: Bente Sorgenfrey, FTF
Næstformand: Allan Bang, Finansforbundet
Anders Bondo Christensen, Danmarks Lærerforening
Birgit Elgaard, BUPL
Susanne Engstrøm, Farmakonomforeningen
Finn Busse Jensen, CS-gruppen
Connie Kruckow, DSR
Johnny Kuhr, Danske Fysioterapeuter
Anders Laursen, Gruppen Musik
Tommy Agerskov Thomsen, CO II

Borgfreden er opsagt

FTF besluttede den 3. oktober at opsigte Borgfredsaftalen, som i 1973 blev indgået med LO. Den burde faktisk have været på efterløn langt tidligere. For dens kvaliteter er ikke blevet holdt ved lige.

Borgfredsaftalen blev indgået bl.a. for at få flest mulige til at organisere sig. Men i dag virker den stik imod den hensigt. Det nytter jo ikke, at man på den ene side gerne vil have flest mulige til at organisere sig - og på den anden side blæser på deres ønsker om HVOR. Hvis vi ikke lytter til medlemmernes ønsker, så lytter de heller ikke til fagbevægelsens ønske om, at flest mulige organiserer sig. Så kan vi lære det!

Det nyeste eksempel er ikke en måned gammelt. Dér fik vi afgørelsen i grænsesagen mellem Finansforbundet og HK-privat om de ansatte i det tidligere DM-data, der blev købt af IBM. FTF's dygtige advokater har kørt sagen - og TABT sagen - selv om de fleste af de ansatte ikke vil være i HK-privat, men i Finansforbundet. Hvordan kan det gå til? Jo, det skyldes bl.a., at medlemmernes ønsker ingenting betyder ifølge Borgfredsaftalen. FTF's advokater har ikke engang kunnet henvise til de ansattes ønsker, da de kørte sagen. For juridisk er det IRRELEVANT. Ifølge Borgfredsaftalen altså.

Men vores påstand er, at fagbevægelsen samlet set taber både indflydelse og anseelse, når nogen hellere vil kæmpe OM medlemmerne - end FOR medlemmerne.

Opsigelsen har givet en del avisdebat, og der er tolket meget på FTF's motiver. Men jeg vil gerne understrege, at FTF ikke er på krigsstien i forhold til LO og LO's forbund. Vi har valgt den konstruktive vej i de mere en ét år lange drøftelser med LO, og vi har lagt et konkret forslag til en samarbejdsaftale frem.

Opsigelsen af Borgfredsaftalen er visionær

LO-forbundene er mere interesserede i at kæmpe om medlemmerne end for dem. Sådan lød det gentagne gang fra talerstolen på FTF's ekstraordinære kongres fredag. FTF's formand understregede, at opsigelsen ikke er en krigserklæring, men en opfordring til nærmere samarbejde med LO og AC. FTF opsigde i begyndelse af oktober den over 30 år gamle aftale mellem de to hovedorganisationer, som skulle sikre en høj organisationsgrad og klare linier for, hvem der må organisere hvem. Men tiden er løbet fra aftalen.

- Borgfredsaftalen blev indgået blandt andet for at få flest mulige til at organisere sig. Men i dag virker den stik mod hensigten. Det nytter jo ikke, at man på den ene side gerne vil have flest mulige til at organisere sig - og på den anden side blæser på deres ønsker om hvor. Hvis vi ikke lytter til medlemmernes ønsker, så lytter de heller ikke til fagbevægelsens ønsker om, at flest mulige organiserer sig, fastslog formand for FTF, Bente Sorgenfrey, i sin mundtlige beretning på kongressen.

Hun understregede dog, at FTF ikke har erklæret krig mod LO.

- Vi vil ikke slås mod LO. Tværtimod ønsker vi et tættere politisk og sekretariatsmæssigt samarbejde med både AC og LO. Det vil styrke os alle, tror jeg, sagde Bente Sorgenfrey.

Den holdning fik bred opbakning blandt de delegerede på kongressen. Her er der flere, som har haft negative oplevelser med medlemmer af LO-familien, når der har været uenighed om organisationsretten.

Kilder: FTF's kongres og NET-Redaktionen

Gæstetalere, workshops og middag - Midtvejsmødet 2005

Lørdag d. 19. november blev der for bare anden gang i PROSAs historie afholdt Midtvejsmøde. Dagens første timer handlede om globalisering og efter en sen frokost, var der forskellige workshops og en status på året der – næsten – er gået.

AF SIGNE POPPENBØLL HANSEN,
INFORMATIONSMEDARBEJDER
FOTO: PROSA

Ved 10.30-tiden lørdag formiddag begynder PROSAMEDLEMMER og – medarbejdere at indskrive sig på N. Zahles Seminarium til en dag om globalisering og om fagforbundet PROSA. Den første halv time går med at hyggesnakke og at spise morgenmad, inden formand, Peter Ussing, byder velkommen.

Engagerede tilhørere

Første taler på podiet denne formiddag er FTF's formand Bente Sorgenfrey, som bl.a. taler om Danmarks svagheder og styrker på det globale marked og om fagforbundenes rolle. Derefter bydes der velkommen til IT-Universitetets rektor Mads Tofte, som fortæller om it-uddannelserne i Danmark og om udviklingen af dem. Under begge oplæg deltager de fremmødte PROSAMEDLEMMER engageret – der lyder højlydt grin, når talerne fortæller om deres møde med de forskellige syn på it – som åbenbart ikke alle steder

bliver betragtet som en rigtig profession – og der bliver stillet en masse spørgsmål undervejs. Faktisk så mange, at Mads Tofte til sidst med et smil på læben må sige stop for flere spørgsmål, hvis han skal have en chance for at nå at tale om de ting, han har stående i sin Power Point-præsentation.

Så er der workshop

Klokken 14 er der frokostbuffet og her fortsætter samtalerne livligt om de ting, der er blevet snakket om i oplæggene og om it-faget generelt – og om alt muligt andet. Efter en lille times frokost starter de forskellige workshops. Deltagerne fordele sig og går ud på de workshops, de hver især har interesse i, hvad enten det er workshoppen "Kompetence i udvikling – Udvikling i kompetence", "Flere overenskomster – flere medlemmer!?", "PROSAbladet i PROSA", "Kryptering 101" eller workshoppen om "Fremti-

dens fagforening". Ikke alle workshops er lige velbesøgte og en klar vinder, når det kommer til besøgstal, er workshoppen "Fremtidens fagforening". Læs mere andetsteds i bladet om, hvad der skete på de forskellige workshops.

Midtvejsmødets afslutning

Klokken er blevet 17.45, og det er tid til en kaffepause kun afbrudt af en generalforsamling i it-fagets afdeling af arbejdsløsheds-kassen. Derefter går Peter Ussing på podiet for at fortælle om, hvad der er sket i årets løb. Formanden fortæller både om konkrete PROSAprojekter, der er blevet gennemført, om den politiske situation, FTF, den interne situation i foreningen og om hvad der skal ske i de kommende år. Og en times tid senere er den faglige del af Midtvejsmødet slut. Tilbage er nu kun middag med alt, hvad dertil hører indtil kl. 23, hvor vi skal være ude af lokalerne.

Vi dør, hvis vi kun beskæftiger os med løn- og arbejdsvilkår

AF SIGNE POPPENBØLL HANSEN,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

Globaliseringen er ikke et noget, vi kan vælge fra eller til – vi bliver nødt til at forholde os til den. Det kan så til gengæld også give en masse muligheder og føre en masse positive ting med sig. F.eks. en større middelklasse i Asien, som nødvendigvis fører større forbrug og højere lønninger med sig. Sådan starter Bente Sorgenfrey sit oplæg.

Danmarks styrker og svagheder

Nogle af de muligheder Bente Sorgenfrey taler om er at udnytte de styrker, vi har i forhold til andre lande. Hun mener, at en af vores klare styrker i Danmark er, at vi har nogle af de mest selvstændige medarbejdere i hele verden. En anden

dansk styrke er den sociale innovation, som Bente Sorgenfrey mener er helt i top, ligesom vores produktivitet er det. Men vi har selvfølgelig også nogle svagheder. Vi udvikler for få nye originale produkter, vi taber terræn hvad angår kvaliteten af de videregående uddannelser, vi har for få vækstvirksomheder med globale potentialer og for få ledere med et internationalt udsyn. Men det danske velfærdssamfund til gengæld, som af mange bliver opfattet som dyrt og tungt, ser Bente Sorgenfrey egentlig som årsagen til vores konkurrenceevne.

Fagforbundenes rolle

FTF's formand fortæller videre om,

Formand for FTF, Bente Sorgenfrey, åbnede dette års Midtvejsmøde med at fortælle om globaliseringen og dens indvirkning på Danmark og på fagforbundene. Hendes syn på tingene er ikke kun interessante pga. hendes stilling i FTF, men i særdeleshed også fordi hun er medlem af Globaliseringsrådet.

hvordan hun ser fagforbundenes rolle i globaliseringen. Der er primært to ting, som vi skal være opmærksomme på. Den ene er, at vi som fagforbund skal være med til at sætte dagsordenen. Og den anden, at vi skal være aktivt til stede – bl.a. i diverse råd og udvalg. Det er bl.a. en af grundene til at Bente Sorgenfrey er medlem af Globaliseringsrådet. Hun er af den overbevisning, at fagforeningerne dør, hvis de kun beskæftiger sig med løn- og arbejdsvilkår – det er vigtigt også at gøre sig gældende på andre områder.

FTF og PROSA

Til sidst fortæller Bente Sorgenfrey lidt om samarbejdet FTF og PROSA imellem. Hun nævner samarbejdet omkring det psykiske arbejdsmiljø, som er vigtigt, fordi vores fagområde producerer mange medarbejdere med stress. Hun fremhæver samarbejdet på beskæftigelsesområdet, hvor vi arbejder tæt om projekter vedrørende ledige, og hvor PROSA er med i FTF's beskæftigelsesudvalg osv. Her har vi et tæt sammenspil. Bente Sorgenfrey slutter sit oplæg af med at påpege FTF's og PROSA's samarbejde på it- og samfundsområdet f.eks. omkring at sætte fokus på digital forvaltning.

Vi har brug for langt flere personer, der har en it-uddannelse i Danmark, hvis vi vil gøre os gældende i det globale samfund. Og så har vi brug for nogle nye bachelor- og kandidatuddannelser. I hvert fald ifølge IT-Universitetets rektor og gæstetaler ved PROSAs Midtvejsmøde, Mads Tofte.

God anvendelse af it er en nødvendig forudsætning

AF SIGNE POPPENBØLL HANSEN,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

Hvis man kigger på, hvor mange it-folk, der hvert år bliver uddannet i lande som f.eks. Indien eller Kina, er tallene svimlende store set med danske øjne. Vi snakker mange hundrede tusinder af nyuddannede årligt. Et tal som vi på ingen måder kan leve op til i Danmark.

It anno 2001

Ser man på de danske tal i starten af IT-Universitetets levetid, er tallet af nyudklækkede it-kandidater i 2001 på 150. Antallet af it-kandidater på arbejdsmarkedet samme år er 2951. Og andelen af personer med en it-uddannelse, der har et it-job i it-erhvervet, er forsvindende lille i forhold til det samlede arbejdsmarked – og det er ellers de jobs it-uddannelserne retter sig imod. Der er altså behov for en ny type bachelor- og kandidatuddannelse og simpelthen for at få flere uddannede inden for it, ifølge Mads Tofte.

Flere og flere it-kandidater

Og tallene er da også steget. Der har været en markant forøgelse af it-kandidater i Danmark i de sidste fire-fem år. IT-U har oplevet en stigende søgning til kandidatuddannelserne, og også interessen for efter- og videreuddannelse er støt stigende. Som det er nu, er der lige mange studerende på kandidatuddannelserne og på Åbent Universitet-uddannelserne på IT-U. Og Mads Tofte forventer, at antallet af ansøgere til Åbent Universitet vil blive endnu højere de kommende år pga. de stadig højere krav, der stilles.

Udviklingens rygrad

Men det er ikke nok. IT-U's rektor mener, at vi skal have it-kandidater, der behersker alle fagets klassiske faser og flere it-kandidater med et globalt udsyn. Det er vigtigt, fordi god anvendelse af it er en nødvendig forudsætning for at

kunne deltage i globaliseringen. Danmark skal uddanne it-folk, der kan være rygrad i den udvikling, der skal til for, at offentlige og private virksomheder kan udnytte globaliseringens muligheder. Og det kræver nye bachelor- og kandidatuddannelser. Derfor har IT-U også planer om at lave en ny bacheloruddannelse i softwareudvikling.

Den ønskelige fremtid

Ellers ønsker IT-U's rektor sig, at udviklingen på området vil give en professionsbacheloruddannelse og flere højt uddannede it-folk i topklasse. Og så vil han gerne fastholde - og gerne øge - kandidatproduktionen og PHD.-produktionen. Og Mads Tofte slutter af med et sidste ønske til udviklingen, som er: mere efter- og videreuddannelse inden for de nye teknologier.

Fremtidens fagforening

En af Henrik Lund fra RUC's centrale pointer er at fagforeningerne må opfylde flere roller samtidigt.

AF BJARKE FRIBORG,
FAGLIG MEDARBEJDER

Med 19 deltagere var denne workshop en af de mest velbesøgte under Midtvejsmødet. I løbet af workshoppen forsøgte den veloplagte oplægsholder PHD. Henrik Lund fra Roskilde Universitetscenter at udfordre de mindst lige så veloplagte og talelystne deltagere. Undervejs kom vi vidt omkring i forhold til PROSAs fremtid som en moderne fagforening med udgangspunkt i medlemmerne.

Henrik Lund lagde ud med at udfordre den rådende kriseretorik, hvor fagbevægelsen lige siden 1970'erne er blevet spået død og begravet. I samme periode er organisationsgraden dog kun gået nogle få procentpoint tilbage, mens den inden for

visse sektorer endda er gået lidt frem. For at komme nærmere en diagnose for situationen netop i PROSA forsøgte han derefter sammen med deltagerne at kategorisere henholdsvis livstegn, krisetegn og mere tvetydige tendenser for organisationen.

En af oplægsholderens centrale pointer er, at en fagforening må opfylde flere roller samtidig, nemlig at være samarbejds- og forhandlingspartner i forhold til arbejdsgiverne og samtidig være en servicevirksomhed og en social bevægelse i forhold til medlemmerne. At rendyrke kun én af disse sider vil indsnævre mulighederne betydeligt. Mens mange af deltagerne f.eks. så på it-fagligheden som et bærende element i PROSAs identitet, forsøgte oplægsholderen at udfordre forsamlingens syn på grænseovergangene mellem de forskellige

roller: Hvor meget skal PROSA mene om den generelle samfundsudvikling? Er PROSA noget andet end en juridisk forsikringsvirksomhed? Hvor meget skal PROSA fokusere på arbejds- og lønvilkår i forhold til mere it-faglige emner?

Fem bud for PROSA

Til sidst kom konklusionen, i form af oplægsholderens "fem bud" på PROSAs fremtid, der hermed kan blive ført videre i organisationen:

- 1 Når arbejdet globaliseres, skal PROSA fokusere på kvalitet og udvikling
- 2 PROSA skal være en demokratisk, nærværende og vedkommende interesseorganisation, dvs. afhængig af interaktion med medlemmerne og af deres deltagelse
- 3 PROSA skal afsøge en positiv vision for globalisering, der kan give organisationen identitet og retning
- 4 der må skabes helhed og balance mellem PROSAs forskellige roller
- 5 for at kunne varetage medlemmernes sammensatte interesser i et komplekst samfund, er PROSA nødt til at vitalisere sin rolle som en social bevægelse med sin egen identitet og et stærkt værdigrundlag

Flere overenskomster – flere medlemmer!?

AF SIGNE POPPENBØLL HANSEN, INFORMATIONSMEDARBEJDER

Diskussionsoplægget på workshoppen var kort fortalt: PROSA mister 20 til 30 medlemmer netto pr. måned – hvordan kan det være? Hvad er det vi skal tilbyde nye medlemmer for at gøre det attraktivt for dem at melde sig ind i PROSA og hvad skal vi tilbyde eksisterende medlemmer for at fastholde dem?

Og en af de ting, der blev snakket meget om var, at vi skal tilbyde netværk af forskellig karakter, som komplementerer de netværk, der findes andre steder, f.eks. tekniske netværk inden for forskellige områder, kvindenetværk og lignende. Derudover blev ungdomsarbejde nævnt og man talte om, at vi som fagforbund måske skal revurdere vores opfattelse af typer af it-folk i hverve- og fastholdelsesprocessen. Disse er kun nogle af de gode forslag, der kom ud af workshoppen.

Krypteringsworkshop

AF JESPER SVARRE, KURSUSMEDARBEJDER

For de mere teknisk interesserede afholdt arrangementsafdelingen et foredrag om kryptering. På foredraget blev der lagt vægt på de praktiske fremgangsmåder ved kryptering af mails og andre data. De to og en halv time udviklede sig dog også til en god diskussion om specielt terrorkpakken og den digitale signatur. Foredragsholderen Henrik Kramshøj er bl.a., ligesom PROSA, kendt som en arg kritiker af diverse lovpakker med øget overvågning, og hans holdninger fik udbredt støtte fra et par mindst lige så arge fremmødte medlemmer.

Kompetence i udvikling – udvikling i kompetence.

AF MICHAEL TØTTRUP, FAGLIG MEDARBEJDER

Hvorledes har begrebet kompetence udviklet sig til, hvad er det i dag? Hvilken relation har begrebet kompetence til andre begreber, kvalifikationer, læring m.v.?

Jeg skal udvikle mine kompetencer. Men hvad er mine kompetencer, og hvordan bliver de udviklet?

Workshoppen var delt op i to dele: kompetence i udvikling – hvorledes har begrebet udviklet sig, og hvorfor? Og udvikling i kompetence – hvorledes udvikles mine kompetencer?

Samlet set var dette en workshop, der stillede en del spørgsmål og gav nogle svar. Men den viste også med alt tydelighed,

at når kompetencerne skal udvikles, er det en proces, der skal sættes i gang, og det vigtigste værktøj i denne proces er refleksion. Ni deltagere var vi på workshoppen, der fik sat begreber på plads og fik svar på spørgsmål – men mest, og vigtigst af alt, gik vi derfra med en række nye spørgsmål, der var god anledning til at reflektere over.

PROSAbladet i PROSA

AF THOR TEMTE, REDAKTØR

En lidt besøgt workshop med et par meget forskellige holdninger

Hverken medlemmer, politikere i PROSA eller redaktionen opfatter PROSAbladet som et ligeegyldigt medlemsblad. Det viste workshoppen på Midtvejsmødet i november. Redaktionen vil meget gerne have PROSAbladet gjort til et medie i organisationen PROSA, der er en drivende kraft i de indre politiske og medlemmernes aktiviteter og havde derfor lagt stort op til Midtvejsmødet – repræsentanter for alle politiske udvalg og lokalafdelingerne var blevet inviteret med en direkte skriftlig henvendelse. Tre kom.

De tre omfattede til gengæld alle holdninger, der kan være til, hvad PROSAbladet skal være:

Del bladet i to – et hver anden måned der kun omhandler it-stof og et hver anden måned der kun handler om PROSA og om fagligt stof – så kan jeg smide det om it-stof i skraldespanden – eller endnu bedre - lav kun et hver anden måned og kun med fagligt stof.

Balancen i stoffet er god og skal fastholdes – I skal skrive både for de faglige nørdere og for it-nørderne – og PROSAbladet skal være varsom med, hvordan det omtaler interne uenigheder i organisationen.

It-stoffet er for overfladiske, og der er ikke nok af det. Det der skal være, skal være af en betydelig bedre kvalitet og det skal være meget mere teknisk. Og I skal have en meget mere kritisk indgangsvinkel til problemerne i organisationen.

Nogenlunde sådan var holdningerne – og PROSAbladets redaktion vil fortsat prøve at balancere mellem de forskellige standpunkter – så vi kan lave et afbalanceret blad, der formidler alle de stoftyper, der ønskes.

God Jul og godt nytår ønskes alle fra redaktionen.

Næste nummer af PROSAbladet udkommer d. 25. januar 2006.

Sidste frist for aflevering af artikler er d. 9. januar 2006.

Sidste frist for aflevering af debatindlæg og læserbreve er d. 16. januar.

Alle de politiske udvalg og lokalafdelingerne var blevet inviteret til PROSAbladets workshop, tre kom

Det der var, og det der kommer

Der er sket en masse i løbet af året i PROSA – både udadtil og internt i forbundet. Og det nye år byder på endnu flere nye tiltag.

AF SIGNE POPPENBØLL HANSEN,
INFORMATIONSMEDARBEJDER

PROSAs formand Peter Ussing slutter dette års Midtvejsmøde af med at tale om de ting, der er sket i løbet af året. Han starter med at fortælle om alle de forskellige projekter, som forbundet har gennemført.

Årets projekter

Det vigtigste er professionsbacheloruddannelsen, som vi er så tæt på at realisere, som vi har været det i mange år. Så er der sikkerhedsrepræsentantkampagnen, som vi endnu ikke kender det endelige resultat af. Vores fælles initiativ omkring it og globalisering med IT Brancheferien, DANSKIT og Finansforbundet skal også nævnes – vi står meget stærkere på dette område pga. vores relationer til andre organisationer. FIK er afsluttet

med succes – projektet for efteruddannelse til arbejdsløse it-folk har fået 63% af de deltagende i arbejde. Vi har nedsat et ungdomsudvalg, vi har fået en plads i Teknologirådet og vi har holdt konference om softwarepatenter i Folketinget blandt mange andre ting. Så alt i alt er der sket rigtigt meget det sidste års tid.

Og internt...

Internt i forbundet er der også sket en del. Vi har fået ny forretningsfører, Inger Høedt-Rasmussen, og vi har haft en høj personaleomsætning – lige høj nok, men vi har måske trængt til det. Så er vi ved at lave en årsplan for 2006 for at synliggøre væsentlige fremadrettede projekter, det er blevet muligt at handle i FTU Boghandel via vores hjemmeside og at købe kurser på

hjemmesiden med Dankort. Og så har vi et projekt i gang, der resulterer i et intranet til de ansatte i PROSA.

Konference, Kompetencezonen og nye systemer

Vi skal jo ikke kun se tilbage men også fremad, hvor der også kommer til at ske en masse. Vi starter året ud med endnu en konference i Folketinget d. 13. januar. Konferencen handler om åbne standarder og bliver til i et samarbejde med IBM's vicedirektør, Kim Østrup. Så kommer der et projekt om, hvad der sker med it i fremtiden, Kompetencezonen ser dagens lys, det bliver muligt at indmelde sig via nettet og sidst med ikke mindst skal vi have et system, der giver bedre service til vores arbejdspladsrepræsentanter.

Peter Ussing her i samtale med Mads Tofte

Ung i PROSA?

Af PROSAs ca. 13.000 medlemmer er 5.500 under 35 år, dvs. mere end 40%. En del af dem er studerende og medlem af PROSA/STUD, men flertallet er yngre it-folk, der arbejder i enten privat, offentlig sektor - eller er ledige.

PROSA har altid haft en meget stor andel af unge. Alligevel er det i høj grad de store efterkrigs-generationer, der udgør flertallet af de aktive og af de tillidsvalgte i organisationen, mens de yngre generationer endnu ikke er lige så godt repræsenteret.

Nyt ungdomsudvalg

På PROSAs hovedbestyrelsesmøde i september 2005 blev det derfor besluttet at oprette et ungdomsudvalg, der kunne arbejde mere målrettet og systematisk med området. Udvalget skulle tage sig af flere opgaver samtidig:

- diskutere hvordan PROSA får en øget appel til de unge i branchen
- diskutere hvilke tilbud og muligheder, der kan sikre en øget tiltrækning af unge, både som medlemmer og som aktive i foreningen

- etablere initiativer, der kan bidrage til at tiltrække nye, unge aktive, som kan være med til at videreføre PROSA's værdigrundlag, herunder overveje, hvilke lokale tiltag, der kan fremme målet
- skabe rammerne for netværk og aktiviteter rettet mod de unge
- skabe rammerne for en uddannelse for unge, som kan introducere dem til fagbevægelsen og til PROSA

Indtil videre består udvalget af Martin Lindboe, Henrik Gammelgaard og Søren Hansen, mens faglig medarbejder Bjarke Friberg er tilknyttet som sekretær. PROSAs formand Peter Ussing har desuden involveret sig personligt i startfasen og givet området høj prioritet.

Aktiviteter

Et af satsningsområderne bliver såkaldte U35-arrangementer (for medlemmer under 35), som tidligere er blevet gennemført med stor succes. Målet er at afholde dem fire gange om året; i februar, april, september og november. Et andet projekt bliver fagligt grundkursus for unge, mens udvalget også planlægger et særligt

Foto: iStockphoto.com

introduktionsforløb for unge forud for det kommende landsmøde i PROSA, delegeretforsamlingen eller DF 2006.

Datoer for U35-seminarer i 2006:

lørdag 4. februar

lørdag 8. april

lørdag 9. september

lørdag 11. november

Er du interesseret i at høre mere om kommende U35-arrangementer eller i mere information om PROSAs ungdomsudvalg? Så har du flere muligheder:

- send en e-mail til ungdomsudvalgets sekretær Bjarke Friberg - bfr@prosa.dk eller ring/SMS til 28 88 51 38
- abonnere på U35-nyhedsbrevet via PROSAs medlemsportal: <http://portal.prosa.dk>
- tilmeld dig PROSAs SMS-tjeneste på www.prosa.dk

Kompetencegivende IT-kurser på bachelorniveau

Vi udbyder IT-kurser i et inspirerende studiemiljø med professionelle undervisere

IT-kurser i foråret 2006

- Databasesystemer og web
- Netværk og Internetprotokoller
- Objektorienteret metoder
- Objektorienteret programmering i Java
- Programmering med C# og .NET
- Videregående databasesystemer
- Videregående .NET programmering

Mere information og tilmelding fra 22. december 2005

til 16. januar 2006 på www.cv.ihk.dk

IT-undervisningen udbydes under Lov om Åben Uddannelse

Ingeniørhøjskolen i København
Center for Videreuddannelse • telefon 4480 5100

De første 40 år blev fejret

Både tidligere og nuværende medarbejdere var fredag d. 18. november samlet i kantinen på CSC for at fejre PROSA/SAS' 40 års jubilæum.

Peter Ringsted næstformand i PROSA/SAS – tillykke til os alle med de 40 år.

AF SIGNE POPPENBØLL HANSEN, INFORMATIONSMEDARBEJDER
FOTO: PROSA

- Jeg kan huske, at jeg i sin tid skiftede over til SAS for at slippe for alle de kvindfolk.

- Ja, og så har du alligevel rendt efter dem lige siden.

To tidligere medarbejdere ser humoristisk tilbage på dengang, de startede i SAS og blev medlemmer af PROSA.

Gamle minder

Og opfriskningen af de gamle minder fortsætter blandt alle de tidligere medarbejdere, der er mødt op til receptionen, med snak om tidligere kollegaer og om hvad der mon egentlig er sket med dem – et par enkelte ”jeg så den og den forleden dag” høres i de livlige samtaler. Og så bliver der talt om, hvordan det var at arbejde i SAS dengang for 30-40 år siden.

- Det var nu en god arbejdsplads, husker en af medarbejderne fra dengang. En anden tidligere medarbejder er enig. Han fortæller om, hvordan han selv har valgt at stoppe for nylig pga. ændringer i virksomhedsstrukturen.

De 40 år der er gået – og de næste 40 år der kommer

De mange samtaler rundt omkring i lokalet stilner af for et øjeblik af for at give plads til PROSA/SAS bestyrelsens næstformand, Peter Ringsted, som kort taler om de 40 år, der er gået. Han fortæller om starten på PROSA/SAS – om hvordan edb-folkene skulle stå sammen for at få bedre vilkår – og om hvordan vi har været gode til netop det. Han fortæller også om PROSA som et fagforbund, der har hovedvægt på medlemsdemokrati og om de mange forandringer, der har været i SAS de senere år. Og så taler han om årene, der kommer – om hvordan vi selv skal bestemme, hvad vi vil have med ind i fremtiden – inden han slutter af med et:

- Lykke til med de næste 40 år.

Feststemning

Efter næstformandens tale bliver der igen snakket livligt blandt de ca. 100 nuværende og tidligere medarbejdere, som deltager i receptionen i løbet af eftermiddagen – både

arbejdssnak og privatsnak bølger over bufeten og i de mindre grupper, der er spredt i lokalet og som folk går til fra. Der bliver også lagt et visit forbi gavebordet, som kan fremvise en masse vin og chokolade, blomster, billeder og et avanceret skakspil med tre farver brikker, som får kommentaren ”Det er vist meget symbolsk” med på vejen. Stemningen er glad og varm og mon ikke den fortsætter med at være det under den efterfølgende middag og fest med livemusik for 96 personer.

Faglig sekretær Eva Christens i samtale med to af de »gamle« medlemmer

Formand Anette Hansen og Peter Ringsted med kagen fra afdelingens ny arbejdsgiver CSC til PROSA/SAS.

Softwaretest.dk

KURSER

ISEB Foundation Certificering
20.-22. februar 2006

Brugertest
08.-09. marts 2006

Test Management
27.-28. marts 2006

Struktureret Test
10.-12. april 2006

Softwaretest.dk rådgiver og yder konsulentbistand inden for test af software. Vi fokuserer på at øge vore kunders effektivitet og kvalitet, eksempelvis gennem:

- Vurdering af jeres test i dag, er den god nok?
- Måling af jeres testprocesser via TMM.
- Hjælp til forbedring af jeres testprocess.
- Sparringspartner for nye og erfarne test manager.
- Hjælp til nystartede testere.
- Bug Hunting, skaber ny motivation og finder fejl!

Poul Staal Vinje og Klaus Olsen er specialister inden for test og kvalitetssikring af software. De har begge etableret sig som anerkendte konsulenter inden for dette speciale og tilbyder i denne sammenhæng korte effektive kurser på udvalgte områder.

Rettelse:

I reportagen fra Regnecentralens 40 års jubilæum er der sket et par beklagelige fejl i billedteksterne på side 15.

På mødet var Jørn Jensen og Peter Nauer tilstede. Tage Vejlø var ikke til stede. Vi bringer nedenfor portrætter af de tre personer.

Jørn Jensen, der har været interviewet i PROSAbladet i nov. 2002

Peter Nauer, der har været portrætteret i PROSbladet maj 2005.

Tage Vejlø, der har været interviewet i PROSAbladet i juni/juli 2004

Nyt kursussystem i PROSA

PROSAs nye kursussystem er nu sat i søen. Det betyder nogle ændringer og forhåbentlig forbedringer for dig som medlem af PROSA. I fremtiden vil du nemlig kunne betale online med Dankort, og du vil umiddelbart ved tilmelding kunne se, om der er plads på kurset.

AF JESPER SVARRE, KURSUSADMINISTRATOR OG LARS-BO FRIIS KARLSEN

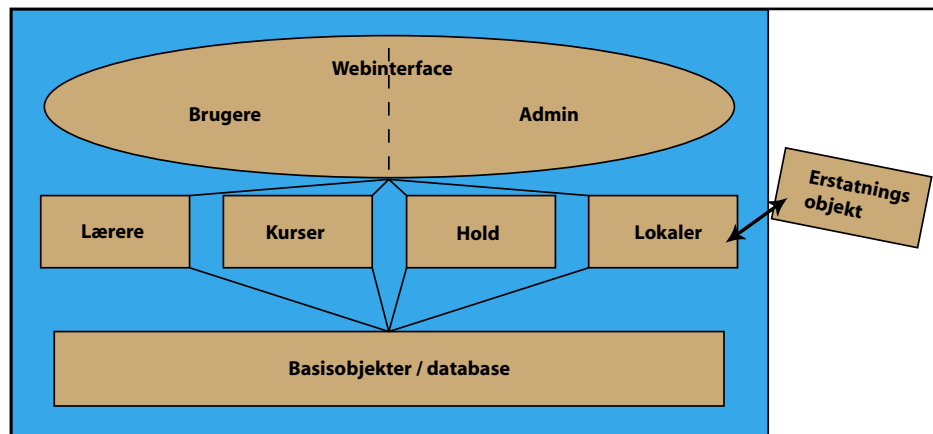
Med lanceringen af PROSAs nye kursussystem er livet som PROSAkursist blevet lidt nemmere. Umiddelbart ligner vores arrangementskalender sig selv, men der er mange ændringer under overfladen. De væsentligste ændringer for dig er, at du nu har mulighed for at betale for arrangementer online med Dankort. Og skulle du ikke have et Dankort, kan du også vælge at betale via en bankoverførsel. Også muligheden for at se, om der er flere ledige pladser på et arrangement, vil gøre det nemmere for dig at overskue dine tilmeldinger. Og vil du gerne på venteliste til et arrangement, klarer systemet det helt automatisk.

Om systemet –kort fortalt

Bag kursussystemet står PROSA, PROSAs tidligere webmaster Lars-Bo Friis Karlsen og to belgiske it-studerende, Johan Daems og Kristof Eekhaut. Systemet er opbygget i PHP og udsendes under en open source-licens. Arkitekturen i systemet er fuldstændig objektorienteret. Systemet er på den måde bygget op af en række klasser fx hold, lokale, lærer, kursist, ordre osv. Objekterne i disse klasser vekselvirker med hinanden via indbyrdes relationer og metoder. De udgør selve systemet eller applikationen.

"plug-and-play"

I arkitekturen af systemet er der lagt stor vægt på at udvikle et "plug-and-play" system, hvor det er muligt at erstatte de forskellige klasser/objekter med andre lignende. Det gør det muligt forholdsvis nemt at tilpasse systemet til andre organisationers behov. Fx har objekterne fra klassen "hold" en metode til at beregne prisen, som kursisten skal betale. Hos PROSA er denne pris bestemt af, om man er ledig, APR, om der er pladser på dette hold osv. Denne prisberegning er speciel for PROSA, og hvis systemet

I arkitekturen af systemet er der lagt stor vægt på at udvikle et "plug-and-play" system, hvor det er muligt at erstatte de forskellige klasser/objekter med andre lignende

skal sættes op hos en anden organisation, erstattes denne klasse af en med en anden metode til prisberegning. Alle objekterne har også en række metoder, der udgør den grafiske præsentation eller grænseflade til objektet. Det er metoder, der viser objektet som html, og som kan modtage input via http. Det gør det muligt for objekterne at vekselvirke med brugeren via Internettet. Fx har objekterne fra klassen "hold" en metode, der viser detaljerne som html (tidspunkter, beskrivelse, priser, antal pladser osv.) for netop dette hold. Hvert hold har også en html registreringsboks, hvor brugerne kan indtaste oplysninger i forbindelse med registreringen til holdet. Det er således også muligt at ændre den grafiske præsentation ved at udskifte en klasse – plug-and-play

Lag på lag

Alle klasserne bygger på nogle basisklasser, som de enten arver fra eller kan benytte. I basisklasserne ligger det meste af klassernes administration og grænsefladen til databasen. Stort set alle klasser er arvinger til en bestemt basisklasse, hvor hele administrationen af klassen ligger. Denne administration gør det muligt at oprette, redigere og slette objekter fra klassen. Det er de metoder administrator bruger til at oprette nye hold, redigere dem osv. Det

smarte her er, at hvis man ønsker at udvide systemet med flere klasser, behøver man kun at oprette en arving, så har man hele den grundlæggende administration på plads, og man kan starte med at bygge klassen ind i resten af systemet. På den måde er det nemt at udvikle systemet.

Vi håber på et senere tidspunkt at kunne udbygge systemet med endnu flere faciliteter, således, at vi bl.a. kan lave kursus-evalueringer online.

Hvis du har spørgsmål til systemet, er du velkommen til at kontakte kursusafdelingen på kursus@prosa.dk.

Samtidig med lanceringen af det nye kursussystem, har vi åbnet for tilmelding til et nyhedsbrev for arrangementer. Via nyhedsbrevet kan du sikre dig, at du hører om spændende arrangementer i PROSA – også inden de er fyldt op.... Du kan tilmelde dig på: www.prosa.dk/kursus/

Billede:
kursussystem.ai

Billedtekst:
Simplificeret oversigt over kursussystemet.

Løn – 6.955 kr. pr. md.

AF THOR TEMTE, REDAKTØR

Lønstatistik 1975

Denne lille notits i PROSAbladets decembernummer 1975 jog mig ned i de dybe kældre under PROSAs højborg ved Israels Plads i København – and behold what did I finde there – der dybt nede i kælderen i en lille brun arkivboks – der lå den – den første lønstatistik som PROSA udgav som selvstændig pjece. Et par snese eksemplarer ligger der af den otte siders pjece, og det fremgår klart, hvad tasteoperatører, operatører, programmører, planlæggere og andre havde i månedsløn i 3. kvartal 1975. Topscoreren er en ”andre” over 35 år – statistikgrundlaget er 23 personer – månedslønnen er 15.300 kr.

Bundskraberen er en ”tasteoperatør” fra sjælland uden edb-erfaring, statistikgrundlaget er fem personer og månedslønnen er 3.074 kr. Fem måneder skulle tasteoperatøren arbejde for at opnå samme udbetaling som planlæggerne.

Tastoperatørens løn svarer meget godt til en gennemsnitlig funktionærløn i 1975. Også i 1975 var it-ansatte en vellønnet gruppe på arbejdsmarkedet. En program-mør med seks års erfaring tjente i gennemsnit 6.955 kr. pr. måned, en tilsvarende operatør fik 7.029 kr. og en planlægger på sjælland fik 7.800 kr. pr. md. Der er ikke tal for planlæggere på landsplan.

Ny lønstatistikindsamling til januar 2006

PROSA har siden dengang indsamlet løn-oplysninger til fagets bedste lønstatistik. Dengang blev der indsamlet oplysninger to gange om året, og statistikken blev ud-givet i en selvstændig folder, der kunne rekvireres af medlemmerne. Lønoplysningerne blev indsamlet ved, at medlemmerne returnerede de dertil producerede skemaer med posten, og oplysningerne blev herefter indtastet i et datasystem, der beregnede de tabeller, man var interesseret i.

I dag indrapporteres oplysningerne direkte via Internettet, og statistikkerne kan hentes via PROSAs hjemmeside. Til januar får du et brev med oplysninger om, hvornår og hvordan man gør og en kode, du skal bruge for at få adgang til at indtaste dine lønoplysninger direkte til den database, som bruges til beregning af tabellerne.

Lønstatistikken for 2005 kan ses på http://www.prosa.dk/loen_job/loenstatistik/lon2005/

Hvis du vil have udarbejdet specialstatistikker ud fra det talmateriale, der ligger pt., skal du kontakte faglig sekretær Steen Andersen eller faglig medarbejder Allan Plemann.

PROSAbladet dec. 1975 side 20. og pje-cen ”Lønstatistik oktober 1975” udgivet af PROSA.

side 5

edb-erfaring	antal	lavest	nedre kvartil	median	øvre kvartil	højest	gennemsnit
<u>operatører, Sjælland</u>							
0 - 1	5	4513		5032		5032	4928
1 - 2	13	3929	4300	5200	5514	6773	5094
2 - 3	22	3929	5190	5370	6172	6200	5394
3 - 4	24	4640	5520	6387	6938	7436	6271
4 - 5	41	5394	6300	6630	7100	8300	6687
5 - 6	33	5520	6434	7298	7650	8049	7029
6 - 7	27	6058	7280	7650	8130	8800	7633
7 - 8	17	6206	6670	7793	8532	9009	7742
8 - 9	7	7400	7565	7800	8532	8689	8019
over 9	16	6500	7125	7441	8652	9800	7957
<u>Ålder</u>							
under 20	3	3929		3929		4241	4033
20-24	44	3929	5100	5520	6387	7356	5736
25-29	84	4513	6172	6938	7645	8800	6856
30-34	49	5000	6700	7600	8532	9800	7494
over 35	21	6150	6500	7436	7441	9009	7229
total	205						6767
<u>edb-erfaring</u>							
<u>programmerer, Sjælland</u>							
0 - 1	3	4691		4691		4691	4691
1 - 2	52	3442	4636	5170	5744	8904	5312
2 - 3	45	3689	5430	6169	6518	7884	6002
3 - 4	29	5300	5770	6150	6799	8504	6352
4 - 5	55	5531	6500	6938	7298	9222	6880
5 - 6	64	4883	6615	7033	7645	9824	7115
6 - 7	46	4800	6920	7645	8244	10800	7584
7 - 8	32	5613	7184	8014	8494	9574	7874
8 - 9	27	5577	7454	8250	9661	10139	8262
over 9	48	7400	8850	9511	10074	12302	9362
<u>Ålder</u>							
under 20	3			3442			3442
20-24	105	3689	4950	5744	6615	9550	5812
25-29	163	4750	6445	7125	7800	9700	7142
30-34	94	4691	6918	7884	8250	12302	7960
over 35	34	5613	7645	9000	9824	11309	8685
total	402						7075

PROSA's lønstatistik for oktober måned foreligger nu i form af en otte siders pjece. Den omfatter knap 900 edb-arbejdere, deraf en del der endnu ikke er medlemmer.

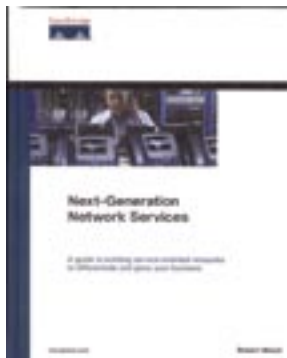
Statistikken indeholder tabeller for tasteoperatører, operatører, programmører og planlæggere over månedslønnen dels i forhold til edb-erfaring og dels i forhold til alder. Tabellerne er desuden opdelt i ansatte på Sjælland og uden for Sjælland samt samlet for hele landet.

Statistikken er udsendt til alle kontaktfolk samt medlemmer af bestyrelse og udvalg. Den kan desuden rekvireres gratis af alle andre interesserede medlemmer af PROSA ved henvendelse til sekretariatet.

Udvalget takker de mange kontaktfolk, som har foretaget indsamlingen for deres hurtige og præcise udfyldning af de tilsendte lønskemaer som har muliggjort, at statistikken foreligger allerede nu.

Udvalget agter fremover at udarbejde lønstatistik hvert halve år – for april og oktober måned – og den næste statistik bliver således for april 76, som forventes færdig i begyndelsen af maj.

Udvalget for Løn- og arbejdsforhold

Next-Generation Network Services

A new era of network services has evolved to meet the needs of IP-Centric networking requirements and customer opportunity. The emphasis is on service as IP has become a prolific communications portal through which to deliver interactive solutions that improve business execution, tie the individual consumer into commerce, and extend market reach by removing the last barriers of time and distance.

CiscoPress

ISBN: 1587051591

Normalpris kr. 587,-

Medlemspris kr. 465,-

How to WOW Photoshop CS2 for the Web

Wouldn't it be great if you could have two of the world's most accomplished Photoshop and Web design experts sitting next to you at your computer as you navigate the infinite possibilities of Adobe Photoshop and ImageReady? How to Wow Photoshop CS2 for the Web is the next best thing. Two Photoshop and ImageReady powerhouses – Jan Kabilo and Colin Smith – renowned authors, graphic designers, and trainers, have developed an effective way to help you reach your full creative potential.

Jan kabilo & Colin Smith

ISBN:0321393945

Normalpris kr. 377,-

Medlemspris kr. 300,-

Visual Studio Tools for Office

This book is both the first and the definitive book on VSTO 2005 programming, written by the inventors of the technology. Visual Studio Tools for Office is a set of tools that allow professional developer to use the full power of Visual Studio .NET and the .NET Framework to put code behind Excel 2003, Word 2003, Outlook 2003, and InfoPath 2003. VSTO provides functionality never before available to the Office developer: data binding and data/view separation; design-time views of Excel and Word documents inside Visual Studio; rich support for Windows Forms Controls in a document; the ability to create custom Office task panes; server-side programming support against Office; and much more.

Eric Carter

ISBN: 0321334884

Normalpris kr. 464,-

Medlemspris kr. 370,-

Microsoft Visual C# 2005 step by step

Your hands-on, step-by-step guide to learning the next generation of Visual C#. teach yourself Visual C# 2005 fundamentals – one step at a time. With this practical, learn-by-doing tutorial, you get the guidance you need to start creating programs and components in C#!

John Sharp

ISBN: 0735621292

Normalpris kr. 335,-

Medlemspris kr. 265,-

Månedens tilbud for Prosa-medlemmer

Core C# and .NET

The book is the no-nonsense, example-rich guide to achieving exceptional results with C# 2.0 and .NET 2.0. Writing for experienced programmers, Stephen Perry presents today's best practices for leveraging both C# 2.0 language features and Microsoft's .NET 2.0 infrastructure. Like all books in the Core Series, Core C# and .NET focuses on solving real-world problems with serious, non-trivial code.

Stephen C. Perry

ISBN: 0131472275

Normalpris kr. 448,-

Medlemspris kr. 330,-

FTU
boghandel

FTU BOGHANDEL

Halmstadgade 6, 8200 Århus N

Tlf: 86100338 Fax: 89373555

E-mail: ftu@ats.dk

www.ftu.dk

Kære medlem

Som du kan læse andetsteds i dette nummer, er PROSAs nye kursussystem, med bla. on-line betaling, kommet i drift. Vi er glade for det og håber, at du vil se det som en forbedring. Se det på www.prosa.dk/kursus/.

Vores nyhedsbrev er også kommet fra start, og vi opfordrer dig til at tilmelde dig hurtigst muligt. På den måde kan du få informationer om nye, spændende arrangementer som en af de første. Nyhedsbrevet er åbent for alle, så også dine kolleger kan læse om vores mange arrangementer. Også dette kan findes på www.prosa.dk/kursus/

Nedenfor finder du et lille udpluk af vores kurser og foredrag.

Firewalls og Netsikkerhed

Informerer om trusler og aktiviteter på internettet, samt give et bud på hvorledes en avanceret moderne firewall idag kan konfigureres. Workshopen giver dig mulighed for at lære om firewalls og netværkssikkerhed med fokus på regulering af trafikken der flyder på et normalt netværk. Igennem to dage introduceres begrebet firewalls og deltagerne får selv lejlighed til at prøve kræfter med konfiguration af firewalls til sikring af netværk.

Oracle express introduktion

Kurset giver en bred introduktion til Oracle Express - herunder arkitektur overblik, installation, drift, backup og programmering af applikationer med htmldb og php.

Introduktion til PL/SQL

Introduktion til Oracles programmeringsprog PL/SQL som er det mest avanceret storage procedure sprog

Ip-telefoni

Kurset vil forløbe som en blanding af teori og praksis, hvor teorien vil give en forståelse for opbygningen af det eksisterende telefonnet, det kommende pakkekoblede IP-telefonnet og protokollerne bag IP-telefoni. I den praktiske del starter vi med en tom maskine og ender med en fuldt opsat server, der kan håndtere samtaler IP-IP, IP-PSTN og PSTN-IP.

Open LDAP

Introduktionkursus i brug af LDAP til håndtering af brugerdata og -rettigheder i en organisation. LDAP står for Light Database application Protocol og er en standard for udveksling af data. Standarden benyttes ofte til udveksling af data om brugere og maskiner it-systemer imellem. På kurset benyttes OpenLDAP på en Linux-system, hvor den enkelte kursist sætter sin egen LDAP-server op med typiske data og hermed får praktisk erfaring med opsætning og brug af LDAP i en organisation.

XML

Vi starter igen vores forløb omkring XML, som indeholder fem selvstændige weekendkurser. XML intro, XML Schemas, XSLT, XML databaser og XQuery samt webservices. De fem kurser kan tages hver for sig, men kan også tages som et forløb, der vil give dig et rigtigt godt udgangspunkt for videre arbejde med XML.

Hacker workshop

Vi fortsætter med de meget populære workshops, som giver dig mulighed for at teste sikkerheden i din egen installation med de værktøjer som hackere bruger.

Kryptering 101

Efter mange forespørgsler på en praktisk orienteret gennemgang af krypteringens mysterier, har vi udviklet dette foredrag, der giver en helt praktisk orienteret indføring i krypteringens mystikker. Efter foredraget vil du have snuset til programmer som Pretty Good Privacy (PGP) og GNU Privacy Guard (GPG) men også til kommercielle programmer som Safeguard Easy og PGP disk.

*Vel mødt til PROSAs kurser.
Jesper Svarre / kursus@prosa.dk*

Dato	Form	Emne	Sted
7-8/1	Kursus	Open LDAP	Århus
13/1	Konference	Åbne standarder i Danmark	København
14-15/1	Kursus	XML intro	København
14-15/1	Kursus	Ip-telefoni	Århus
19/1	Foredrag	Tendenser i sikkerhed	København
21-22/1	Kursus	Hacker Workshop	Århus
28-29/1	Kursus	XML Schemas	København
4-5/2	Kursus	Open LDAP	København
11-12/2	Kursus	XSLT	København
18-19/2	Kursus	Oracle Express Intro	København
18-19/2	Kursus	Firewalls og Netsikkerhed	Århus
21/2	Foredrag	Kryptering 101	Århus
4-5/3	Kursus	Intro til PL/SQL	København
11-12/3	Kursus	XML databaser og XQuery	København
18-19/3	Kursus	Hacker Workshop	København
21/3	Foredrag	Kryptering 101	København
1-2/4	Kursus	XML webservices	København
29-30/4	Kursus	Firewalls og netsikkerhed	København

Med forbehold for ændringer i program og indhold

Tilmelding, tid, sted, priser, andre kurser og arrangementer samt meget mere kan du finde på www.prosa.dk/kursus/

Konference om åbne standarder - i Danmark og globalt

Konferencen sætter fokus på de internationale bestræbelser på at skabe åbne globale it-standarder, samt hvad der sker og kan ske i Danmark. Mange softwareleverandører arbejder på at udvikle åbne standarder og myndighederne er også i gang, rundt omkring i verden.

Åbne ikke proprietære standarder, er dels afgørende for at sikre reel og fri konkurrence mellem mange leverandører og dels for at brugerne kan få holdbare og funktionelle it-løsninger.

Internettet store udbredelse og globale betydning skyldes ikke mindre åbne standarder. Får vi gode åbne standarder på rigtig mange områder – vil mange problemer med interoperabilitet blive løst, hvilke igen kan skabe ny dynamik og nye funktionaliteter.

**Tilmelding på www.prosa.dk/kursus/
senest den 10. januar
Pris 100 kr. incl. frokost.
– studerende får refunderet betalingen
ved fremvisning af studiekort**

FREELANCEBUREAUET TEKNIK OG DESIGN A/S

Arbejder du på freelance basis er det en god idé at køre dine projekter via Teknik & Design. Er du selvstændig, kan du benytte bureauet, når du har brug for råd og vejledning eller vil slippe for det administrative arbejde.

Som freelancer ansættes du som lønmodtager i Teknik & Design, mens opgaven udføres. Derved er din løn sikret, og du bevarer retten til dagpenge og løn under sygdom. Desuden optjener du ret til ferie med løn.

Du kan også skrive dig op i Teknik & Designs jobdatabase, så du kommer med i puljen, når bureauet formidler opgaver og projekter mellem arbejdsgivere og teknikere/designere.

Har du en mindre selvstændig virksomhed, kan du få råd og vejledning hos Teknik & Design. De kan også hjælpe med administrativt arbejde, regnskabsføring, fakturering og bogføring.

TEKNIK & DESIGN • Nørre Voldgade 12 • 1358 København K
Tlf. 33 43 66 11 • Fax 33 43 66 12
kontakt@teknikogdesign.dk • www.teknikogdesign.dk

PROGRAM

Ordstyrer: Anders Kjærulff Christensen, Danmarks Radio
<http://www.dr.dk/montage/anders.htm>

Kl. 08.30 Indskrivning (kom i god tid)

Kl. 09.00 Velkomst ved Morten Helveg Petersen

Kl. 09.05 Jeff Kaplan (keynote) Roadmap why open standards

Kl. 09.45 Kim Østrup, innovation og konkurrence

Kl. 10.05 Kaffepause

Kl. 10.25 Leverandør panel
(3-5 minutter hver – vi skal ned på 5-6 stykker)
udspørges af John Gøtze og Ken Tomassen (ITB/OS)

Oracle • Novell • SUN • IBM • OSL

Åbne Standarder I Danmark

Kl. 11.10 John Gøtze Åbne standarder i Danmark

Kl. 11.30 Michael Hald (KL) kommunalreformen

Kl. 11.45 Mikkel Hemmingsen, Videnskabsministeriets

Kl. 12.00 Finn G. Johansen, Ryslinge kommune

Kl. 12.15 Frokost

Kl. 13.00 Susy Struble, SUN ODF m.m.

Kl. 13.35 Søren B Henriksen, It vækst i Danmark kræver åbne standarder

Kl. 13.50 Peter Ussing Åbne standard en fordel for samfundet

Kl. 14.05 Kaffepause

Kl. 14.25 Politikerpanel udspørges af, Kim Østrup og Peter Ussing:

(startende med 3 minutters oplæg)

Anne Grete Holmsgaard (SF)
Magnus Heunicke (S)
Morten Helveg Petersen (RV)
Michael Aastrup Jensen (V)
Morten Messerschmidt (DF)

Kl. 15.25 Afslutning ved Morten Kjærsgaard. OSL

Faglige kurser

GRUNDMODUL 1

23. - 25. marts 2006 på Hornstrup Centret ved Vejle er første del af PROSAs faglige uddannelse.

Indhold:

På grundmodul 1, bliver man introduceret til nogle af de faglige problemstillinger, der forekommer på den IT-relaterede del af arbejdsmarkedet:

- Introduktion til PROSA. Hvem er vi og hvorfor
- IT-medarbejderens rolle i nutid og fremtid
- En introduktion til funktionærloven
- kontraktforhandlinger og rettigheder på arbejdsmarkedet
- De grundlæggende regler på arbejdsmiljøområdet, arbejdstid og hviletid, fysisk indretning af arbejdspladsen, psykisk arbejdsmiljø
- Lønssystemer, nye så vel som gamle. Fordele og ulemper, strategier for medarbejderne
- Elektronisk overvågning og registrering, hvad må vi – hvad må arbejdsgiveren, og hvad må man ikke.
- Der veksles mellem foredrag og gruppearbejder, og gennem rollespil får deltagerne øvelse i at anvende teorien i praksis.

Hvem:

Kurset henvender sig til alle PROSA-medlemmer, men er særligt egnet for folk, der er ansat i små og mellemstore virksomheder, hvor man ofte har meget få eller slet ingen EDB-kolleger omkring sig. For disse medlemmer er det vigtigt at have et minimums kendskab til regler og lover i forhold til deres egne og kollegaernes ansættelsesforhold.

Derudover henvender kurset sig til alle medlemmer, der er – eller vil være – aktive i PROSA, hvad enten det er som medlemmer i en afdelingsbestyrelse eller som deltager i en af PROSAs arbejdsgrupper og udvalg.

„Hvad får jeg ellers?“

Udover det faglige indhold i PROSAs tillidsrepræsentantuddannelse skaber PROSAs faglige kurser ofte basis for et socialt

netværk, som vi ved, mange efterfølgende har gjort brug af både i forhold til opståede situationer på arbejdspladsen samt i forhold til kompetenceudvikling og privat. Der vil således være rig lejlighed til at udveksle erfaringer med andre edb-folk.

Næste skridt:

Hvis man efter at have gennemgået modul 1 har lyst til at udbygge sin viden yderligere, kan man tilmelde sig de øvrige moduler. Da reglerne på arbejdsmarkedet løbende ændrer sig, bliver indholdet af kurserne justeret fra gang til gang. Ansvarlig for PROSAs tillidsrepræsentantuddannelse er faglig sekretær Steen Andersen

GRUNDMODUL 5 (Forhandlingskursus I) 23. - 25. februar 2006 på Stenstruplund på Fyn

Hvem bør deltage

Kurset henvender til tillidsrepræsentanter og andre, der gennemfører forhandlinger med arbejdsgivere. Ved at deltage i dette kursus vil du få kendskab til, hvordan du som TR kan forberede og gennemføre en forhandling.

Indhold

- Hvad er forhandling
- Typer af forhandlinger, standpunktsforhandlinger eller interesseforhandlinger
- Adskillelse af person og problem
- Anvendelse af objektive kriterier
- Brug af uformelle kontakter
- Spilleregler i forhandling
- Kommunikationskonflikters indflydelse på forhandlingsresultatet
- Forhandling som proces og resultat
- Fokus på vinder-vinder situationer
- Formidling af forhandlingsresultatet

Arbejdsform

Der arbejdes med aktuelle cases og forhandlingssituationer fra deltageres hverdag.

Deltagerne prøver kræfter som forhandlere og får personlig feedback.

Kurset gennemføres med højst 16 deltagere pr. hold - med tre instruktører.

Ansvarlig for PROSAs tillidsrepræsentantuddannelse er faglig sekretær Steen Andersen

Skifte på posten som organisatorisk næstformand.

PROSAs organisatoriske næstformand Niels Berthelsen har valgt at søge ny udfordringer udenfor PROSA. Niels Bertelsen fratræder sin stilling d. 31. december 2005.

Jens Axel Hansen (JAX) indtræder i Niels Berthelsens stilling fra d. 1. marts 2006, og vil varetage den organisatorisk næstformands opgaver i perioden fra 1. marts vil 31. dec. 2006.

JAX har fået orlov fra sin arbejdsplads CSC.

Kontingent 2006

A-kasse.

Fuldtidsforsikret: a-kasse:	405,00 kr.
Deltidsforsikret:	312,00 kr.
Efterlønsbidrag, fuldtidsforsikret:	389,00 kr.
Efterlønsbidrag, deltidforsikret:	260,00 kr.

Forbund:

Fuldtidsarbejde:	335,00 kr
Arbejde ml. 15 og 30 timer/ugen:	182,00 kr.
Arbejde under 15 timer om ugen:	96,00 kr.

It-studerende uden it-arbejde:	kontingentfri
Alderspensionister:	kontingentfri

Eksempel på det samlede kontingent:

Fuldtidsforsikret, fuldtidsarbejde, uden efterlønsbidrag:	740,00 kr.
Fuldtidsforsikret, fuldtidsarbejde, med efterlønsbidrag:	1129,00 kr.

Medlemsregistrering.

Skal du i kontakt med PROSA om spørgsmål vedrørende:

- ind- og udmeldelser og herunder også dimittendoptagelser, • kontingent, • til- og afmelding til efterlønsordningen, og
- spørgsmål om de forsikringsmæssige aspekter vedrørende arbejde i udlandet.

Skal du kontakte medlemsregistreringen. Henvendelse kan ske på: medlemsreg@prosa • eller telefonisk på: 33 36 41 41

Oversigt over Dagpengeperioderne i 2006

Periode	Ugenumre	Startdato	Slutdato	Antal uger	Til disposition
2006/01	51 – 03	19.12.05	22.01.06	5	31.01.06
2006/02	04 – 07	23.01.06	19.02.06	4	28.02.06
2006/03	08 – 11	20.02.06	19.03.06	4	31.03.06
2006/04	12 – 16	20.03.06	23.04.06	5	28.04.06
2006/05	17 – 20	24.04.06	21.05.06	4	31.05.06
2006/06	21 – 24	22.05.06	18.06.06	4	30.06.06
2006/07	25 – 29	19.06.06	23.07.06	5	31.07.06
2006/08	30 – 33	24.07.06	20.08.06	4	31.08.06
2006/09	34 – 37	21.08.06	17.09.06	4	29.09.06
2006/10	38 – 42	18.09.06	22.10.06	5	31.10.06
2006/11	43 – 46	23.10.06	19.11.06	4	30.11.06
2006/12	47 – 50	20.11.06	17.12.06	4	29.12.06
2007/01	51 – 03	18.12.06	21.01.07	5	31.01.07

Indsendelse af ydelseskort skal ske til: PROSA • Ahlefeldtsgade 16 • 1359 København K

PROSA

Forbundet af It-professionelle

Henvendelse omkring hastende sager kan uden for PROSA's åbningstider ske direkte til de fagligt valgte på nedenstående telefonnumre og mailadresser

Hovedkontor, a-kasse, afdelingskontor og lokalkontor

København
 Hovedkontor og A-kasse
 Ahlefeldtsgade 16,
 1359 Kbh. K.
 Kontortid: kl. 10-15
 Tlf.: 3336 4141
 fax: 3391 9044
 E-mail:
 akasse-kbh@prosa.dk
 formand@prosa.dk
 faglig-kbh@prosa.dk

Århus
 Afdelingskontor
 Møllegade 9-13,
 8000 Århus C.
 Kontortid: kl. 10-15
 Tlf.: 8730 1414
 fax: 8730 1415
 A-kassen tlf.: 8730 1401
 E-mail:
 faglig-arh@prosa.dk

Odense
 Lokalkontor
 Overgade 54
 5000 Odense C
 Kontortid: kl. 10-15
 Tlf.: 6617 9211
 fax: 6617 7911
 E-mail:
 faglig-ode@prosa.dk

Aalborg
 Lokalkontor
 Steen Blichersgade 10,
 9000 Aalborg
 Kontortid: Sidste torsdag
 i hver måned kl. 13-18
 Tlf.: 9816 9130
 Fax: 9816 4730

Lokalafdelinger

PROSA/CSC
 Sekretær: Peter Gulstad
 Retortvej 6-8, 2500 Valby
 Tlf. 3614 4000

PROSA/SAS
 Formand: Annette Hansen
 Engvej 165, 2300 Kbh. S
 Tlf.: 3232 0000

PROSA/STAT
 Ahlefeldtsgade 16
 1359 Kbh. K
 Tlf.: 3336 4121

PROSA/VEST
 Møllegade 9-13
 8000 Århus C
 Tlf.: 8730 1405

PROSA/ØST
 Ahlefeldtsgade 16
 1359 Kbh. K
 Tlf.: 3336 4127

PROSA/STUD
 Overgade 54
 5000 Odense C
 Tlf.: 3336 4273

Formanden, næstformand og faglige sekretærer

Peter Ussing
 Formand
 Direkte: 3336 4767
 Privat: 4556 6665
 Mobil: 2819 8497
 E-mail: pus@prosa.dk

Steen Andersen
 Faglig sekretær
 Direkte: 3336 4121
 Privat: 3542 6975
 Mobil: 2888 1242
 E-mail: san@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen
 Faglig sekretær
 Direkte: 8730 1405
 Privat: 8641 5494
 Mobil: 2888 1247
 E-mail: hlj@prosa.dk

Mads Kellermann
 Faglig sekretær
 Århus: 8730 1406
 Privat: 8676 1160
 Mobil: 2868 0749
 E-mail: mke@prosa.dk

Eva Birch Christensen
 Faglig sekretær
 Direkte: 3336 4128
 Privat: 3585 8220
 Mobil: 2888 1251
 E-mail: ebc@prosa.dk

Carsten Larsen
 Faglig sekretær
 Direkte: 3336 4198
 Privat: 6591 3134
 Mobil: 2962 0295
 E-mail: cla@prosa.dk

Mogens Sørensen
 Faglig sekretær
 Direkte: 3336 4127
 Privat: 3391 4649
 E-mail: mos@prosa.dk

Virus fra det ydre rum

Pas på. Din computer kan blive inficeret med virus fra det ydre rum. Folkene bag SETI bør tage faren alvorligt og sætte virusfiltre op.

AF THOR TEMTE, REDAKTØR

De forskere der første gang oversætter og læser de intelligente signaler fra rummet skal beskyttes.

- Det kan blive nødvendigt at proppe voks i ørerne på de programmører, der arbejder med signalet og binde chefastrologen fast til modtagerantennen, inden han hører signalet – for det er ikke sikkert, at afsenderne af signalet kun har venlige hensigter med at sende det. Hvem ved hvilke formål intelligente væsener uden for jorden kan have med at sende disse signaler til os. Udtalelsen kommer fra Richard Carrigan, der er forsker ved Fermi National Accelerator Laboratory (også kaldet Familab) i USA. Udtalelserne blev fremsat i forbindelse med forelæggelsen af et videnskabeligt papir om spørgsmålet på den 54. Internationale Astrologi Kongres i Tyskland fra d. 29. sept. til 3. okt. 2005.

Adfærdsprocedure

Carrigans bekymring kommer af det forhold, at menneskene nu har anvendt radiosignaler her på jorden i mere end 50 år og at frontbølgen af radiosignaler fra jorden, nu er nået 50 lysår ud i verdensrummet. Inden for denne radius findes mere end 400 stjerner, hvoraf mange kan have planeter kredsende om sig. Hvem ved – måske findes der avancerede intelligensvæsener på en eller flere af disse mange planeter. Derfor må SETI-folkene tage deres ansvar alvorligt og sørge for, at der bliver udarbejdet procedurer, så de signaler vi modtager ikke uden videre sendes ud på Internettet – ud til de mange tusinde computere, der, som min, står rundt om i de små hjem eller på arbejdspladserne og analyserer disse data. Signalerne kan indeholde virus, der ødelægger vores computere og netværk.

Problemet er efter Carrigans opfattelse blevet aktualiseret, fordi SETI-folkene har taget et nyt antenneanlæg i brug "Allan Telescope Array", der tillader, at SETI fremover kan tage signaler ned 24 timer om dagen 7 dage om ugen. Der bør derfor udarbejdes en adfærdsprocedure svarende til den procedure, der er udarbejdet til, når rumskibe bringer materiale tilbage fra månen, meteoriter og kometer.

Ingen grund til uro

Seth Shostak, seniorastrolog på SETI-instituttet ved Mountain View i Californien, maner til besindighed.

- Alle de SETI-signaler, der sendes til analyse, er gennemsnitligt på få sekunder eller minutter. Det betyder, at alle signaler, der indeholder større mængder af information, udglattes – og informationen derved ... tabes. Hvilken skuffelse. Her gik jeg og troede, at de udenjordiske signaler min pc'er af og til analyserer, måske ville indeholde spændende hilser og kommunikation fra fremmede væsener. Og så er det bare et forsøg på at identificere signaler, der har en sådan karakter, at de kan være frembragt af intelligensvæsener. Alt det spændende kommer jeg ikke til at være med til - det er der nogle andre, der skal lege med. Nå, men det er da betryggende, at signalerne, hvis de kommer, ikke kan gøre min pc'er syg eller betyder, at pc'en pludselig begynder at spille hypnotiske toner, der får mig til at gøre ting, jeg ikke selv kunne finde på. Jeg vil derfor fortsat spændt vente på oplysninger, om der måske er noget derude – og krydse en lille smule fingre for, at det bliver i min levetid noget bliver modtaget.

Kilde:

PC-world

<http://www.pcworld.dk/default.asp?Mode=2&ArticleID=6613>

<http://www.space.com>

http://www.space.com/searchforlifefseti_intelligentdesign_051201.html

Afsender
KLS PortoService Aps
Hjilmagervej 13
9490 Pandrup
Ændringer vedr. abonnement
ring venligst 3336 4141

Maskinel Magasinpost
ID-nr: 42091

